

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Treaarsberetning

for

**Arendals offentlige høiere
almenskole**

for 1910—13

Treaarsberetning

for

Arendals offentlige høiere almenskole

for 1910—13

ved

A. L. Coll
rektor

Arendal
Arendals boktrykkeri
1914

I. Forstanderskapet

har — foruten av rektor — bestaaet av d'hrh.
overretssakfører *H. Schröder*, tilforordnet av Kirkedepartementet ^{19/5} 1906 og ^{19/5} 1910.
oberstløytnant *S. Bonnevie*, gjenvalgt av bystyret ^{19/12} 1911,
overretssakfører *Jørgen Grefstad*, gjenvalgt av bystyret ^{19/12} 1911,
bankchef *J. Hammer*, gjenvalgt av bystyret ^{19/12} 1911.
Rektor har fungert som formand.

II. Lærerpersonalet

Rektor *Axel Ludvigsen Coll*, født 1849, cand. mag. 1875, timelærer ved Skiens off. skole 1875, klasselærer 1876, adjunkt 1876, kst. overlærer fra ^{1/4} 1901, kst. rektor ved Arendals off. skole fra ^{1/8} 1904.

Overlærer *August Mathias Holt*, født 1856, ex. art. 1873, ex. philos. 1874, realkandidat (gr. I & III) 1881; vikar ved Drammens off. skole 1875, ved Aars & Voss' og Gjertsens skoler 1876—79, fast ansat ved Gjertsens skole 1879—87, adjunkt ved Kr.sunds off. skole 1887—94, ved Hamar skole 1894--98, overlærer ved Kongsvinger skole 1898—1908, kst. overlærer ved Arendals off. skole fra ^{1/8} 1908.

Overlærer *Ingebret Suleng*, født 1852. realkandidat (gruppe I & II) 1878—79, lærer ved Kristiania borgerskole 1876—81, adjunkt ved Arendals skole 1881, konstituert som overlærer fra ^{1/4} 1900.

Overlærer *Karl Emil Bødtker*, født 1865, sprogl.-histor. lærereksamen 1891 (gr. I, II, III), lærer ved Storms private latin- og realskole i Stavanger 1892, midlertidig lærer ved Lillehammer off. skole 1898, kst. adjunkt ved Lillehammer kommunale høiere almenskole 1900, overlærer ved Hammerfest kom. h. almenskole 1903, kst. som overlærer ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1908.

Overlærer *Tobias S. Holmesland*, født 1858, seminar-eksamen 1876, lærer ved skoler i Farsund, Tjølling og Lyngør 1876—81; sproglig-historisk lærereksamen (gruppe II & IV) 1889. Efter virksomhet ved Farsunds middelskole og Trondhjems realskole ansat som klasselærer ved Arendals skole 1890 (tiltraadte 1891), konstituert som adjunkt fra $\frac{1}{4}$ 1900, som overlærer fra $\frac{1}{7}$ 1910.

Adjunkt *Mads Larsen Kolle*, født 1857, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & II) 1884; fungerte i studietiden 1878—80 som timelærer ved Drammens off. skole, og hadde 1881—82 et par kortere vikariater ved Skiens off. skole; fra $\frac{1}{9}$ 1885 klasselærer ved Arendals skole, fra $\frac{1}{8}$ 1898 konstituert som adjunkt sammesteds.

Adjunkt *Odin Kastor Augdahl*, født 1853, seminar-eksamen fra Klæbo 1872, ingeniør-eksamen ved Trondhjems tekniske læreanstalt 1879; lærer ved Værdalsørens skole 1872—75; gjennomgik herunder den gymnastiske central-skole. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1879—85, ved Arendals skole 1885, konstituert som adjunkt fra $\frac{1}{4}$ 1900. Derhos 1882—85 lærer ved Kristianssands tekn. aftens-kole, og fra 1886—1909 ved Arendals off. tegneskole. Fra $\frac{1}{4}$ 1909 d. off. skoles kasserer.

Adjunkt *Axel Holstad*, født 1861, cand. real. (gruppe I & III) 1893. Andenlærer ved Voss kommunale middelskole 1893—95. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1897—99. Konstituert adjunkt ved Bergens katedralskole 1899—1905, ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{9}$ 1905.

Adjunkt *Johan Werner Oftedal*, født 1857, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & III) 1890, 1890—93 vikar ved Tromsø off. skole, Otto Anderssens skole og Skiens off. skole, 1893—94 midlertidig klasselærer ved Larviks off. skole, 1894—1901 lærer ved Molde kommunale høiere skole, konstituert som adjunkt ved Arendals skole $\frac{1}{8}$ 1901.

Adjunkt *Martinus Nymoen*, født 1869, vernepliktig officer 1891, matematisk-naturvidenskabelig lærereksamen (gruppe I & II) 1897. Lærer ved Gjertsens skole for den høiere almendannelse 1897—1899, konstituert adjunkt ved Bodø kommunale høiere almenskole 1899—1900, og ved Bodø offentlige høiere almenskole 1900—1911. Lærer ved Bodø tekniske aftensskole 1900—1912. Fra $\frac{1}{8}$ 1911 (tiltraadte $\frac{1}{8}$ 1912) konstituert adjunkt ved Arendals offentlige høiere almenskole.

Adjunkt *Einar Jahr*, født 1862, sproglig-historisk lærereksamen 1892 (gruppe II & IV), vikarerende lærer ved Otto Anderssens skole 1892—93, midlertidig klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1893—99, ved Risør kommunale skole 1899—1900, konstituert adjunkt ved Stenkjærs kommunale skole 1900—1902, ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1902.

Adjunkt *Johan Anton Bjelke*, født 1854, cand. theol. 1878, huslærer 1879, pract. 1880, lærer og (fra 1883) bestyrer ved Kristianssunds høiere pikeskole 1880—88, bestyrer av Vestre Fredriksstads pikeskole 1888—1900, vikar i teologisk adjunktpost ved Stavanger off. skole 1901—2, konstituert som adjunkt ved Tromsø off. skole 1902—1910, ved Arendals skole 1909 (tiltraadte 1910).

Adjunkt *Lars Waage*, født 1868, tok sproglig-historisk lærereksamen sommeren 1891 (gr. II & IV), var 1889—91 lærer ved Gjertsens og Christies skoler, 1891—1901 ved Aars & Voss' skole, Nissens pikeskole og Ragna Nielsens skole, og blev 1902 adjunkt og bestyrer av Voss kommunale høiere almenskole, fra hvilken stilling han tok avsked i

1907. Fra august til 25. nov. 1907 fungerte han som vikar for adjunkt Jahr under dennes studieophold i England, og fra jan. 1908 var han antat som lærer med begyndende adjunktgage for at besørge de hr. overlærer Bødtker tillagte timer. 1908—10 midlertidig lærer. Konstituert som adjunkt ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1910 (anciennitet fra $\frac{1}{7}$ 1901).

Adjunkt *Ole Fredrik Olsen Olden*, født $\frac{10}{6}$ 1879, matematisk-naturvidenskabelig lærereksamen (gruppe I & II) juni 1905. Som student vikar ved skolen paa Hauges minde 1903, lærer ved fru Bugge-Asperheims skole 1904—05, lærer ved Tønsberg kom. høiere almenskole 1905—08. Kst. som adjunkt ved Arendals off. skole $\frac{1}{8}$ 1908 (anc. $\frac{1}{7}$), tiltraadte $\frac{20}{10}$. Fra $\frac{1}{8}$ 1911 ansat ved Kristiania katedralskole.

Adjunkt *Ragnvald Iversen*, f. 1882, spr.-hist. eksamen (efter ny ordning: norsk, tysk og engelsk) 1910. Pædagogisk eksamen 1909. Som student vikar ved Tromsø skole 1900—01, ved Kristiania kom. middelskole 1903—04, lærer ved Treiders handelsskole 1905—07, bestyrer ved Brandbu priv. middelskole 1908—09, kst. som midlertidig adjunkt ved Arendals off. skole $\frac{1}{8}$ 1910. Fra $\frac{1}{8}$ 1913 ansat som overlærer ved Hønefos kom. middelskole.

Arvid Hanning Rønnow, født 1882. Examen artium 1901. Embedseksamen (gr. III & IV) 1909. Lærer ved Aars & Voss' skole 1909—11. Ansat som midlertidig adjunkt ved Arendals høiere off. almenskole $\frac{1}{7}$ 1911.

Frøken *Marie Scharffenberg*, som tiltraadte sin post $\frac{1}{8}$ 1911, er født 1859, var ansat ved Molde pikeskole 1883—86, ved Kragerø kom. pikeskole 1886—89 og 1894—95, ved Trondhjems realskole 1895—98, ved Aalesunds off. skole 1898—1910. I skoleaaret 1910—11 hadde hun permission for at studere undervisning i naturfag i Kristiania og København. Hun opholdt sig i 1889 et halvt aar i England, 1904—05 ca. et aar i Oxford og London. Vinteren 1902—03 opholdt hun sig ved lærerindeseminaret i Halle.

Frøken *Susanne Irgens*, født 1869, lærerinde ved adjunkt Elligers pikeinstitut i Arendal 1892—94, ved kandidat Taraldsens pikeskole 1894—97; tok den høiere lærerindeprøve 1889 og var 1899—1901 inspektrice ved Arendals private pikeskole; midlertidig ansat ved Arendals off. skole 1901, fast ansat fra 1902.

Gymnastiklærer: kaptein *Fredrik Ditlev Gunvaldsen*, født 1869, ansat $\frac{1}{7}$ 1899.

Sanglærer: organist *Alfred Theodor Olsen*, født 1858, ansat 1886.

Sløidlærer: snekker *Harald Gundersen*, født 1874, ansat 1910. Han har gjennomgaat et 6 ukers kursus i Kristiania.

Kasserer: Adjunkt *Augdahl*.

Sekretær: Overlærer *Holmesland*.

Læge: Doktor *Edv. Irgens*.

Pedel: *Oscar Olsen*, ansat 1911.

Ved skolefesten 1. juli 1911 mindedes rektor adjunkt *Peter Theodor Opsahl* (født 1854, klasselærer ved Arendals off. skole 1882, adjunkt 1898, død 23. mars 1911). Han var en kyndig, interessert og pligttro lærer, godt likt av sine elever, og en behagelig kollega. Avdøde blev, efter en høitidelighet i gymnastiksalen, hvor rektor sa ham tak og farvel fra skolen, elever og kolleger, ledsaget av lærere og discipler til dampskibet, som skulde bringe hans støv til foreldrenes gravsted i Risør.

I anledning av at hr. adjunkt *Ole Fr. O. Olden* efter 3 aars virksomhet skulde forlate skolen for at overta et adjunktembede ved Kra, Katedralskole, uttalte rektor ved samme skolefest: „Jeg maa paa skolens vegne meget beklage at vi saa snart skal miste hr. Olden. Hans kundskaper,

dygtighet og nidkjærhet, og ikke mindre hans personlighet, har gjort ham til en høit skattet lærer og kollega. Jeg bringer Dem herved, kjære hr. Olden, en hjertelig tak for hvad De har været for vor skole, og tillike for hvad De har virket for byens ungdom ved opofrende deltagelse i det kristelige ungdomsarbeide. Vi vil ønske Dem og Deres Guds velsignelse og alt godt paa det nye hjemsted.“

Til vaktmester *Peder Olsen*, født 1838, som fratraadte sin post efter 18 aars tjeneste, uttalte rektor: „Det er med vemod vi alle, lærere som elever, siger Dem og Deres brave hustru farvel. Ufortrødne og nidkjære, venlige og tjenstvillige har I i en lang aarrække virket ved skolen. „Peder og Julie er perler“, sa min formand i sin tid til mig, og jeg har ved saamangen anledning maattet sande hans ord. Jeg tør trygt si at I blandt os alle ikke har andet end venner. Hjertelig tak da for alt stræv og slit, for al omsorg og snildhet. Gud gi eder en lykkelig og fredfuld livsaften.“

Som et uttryk for lærerkollegiets paaskjønnelse blev der overrakt den fratrædende vaktmester et beløp paa en bankbok, til anvendelse efter behag. Hvis de gamle skulde ønske det, kunde en del av beløpet benyttes til indkjøp av en mindegave. De valgte at ta en tur til sit gamle hjemsted Holmestrand.

Under frk. Scharffenbergs permission 1910—11 vikarierte frk. *Aagot Dagny Syvertsen*.

Fra august 1910 til juleferien var adjunkt Holstad permittert av helbredshensyn. Som vikar (for hans egen regning) fungerte stud. real. *Henrik Suleng*.

Under adjunkt Oldens sygdom fra midten av oktober 1910 til februar 1911 besørgedes hans timer av overlærer *Suleng*, overlærer *Holt*, adjunkt *Augdahl*, kaptein *Gunnvaldsen*, fru dr. *Jæger-Jensen* og stud. real. *Suleng*.

Under adjunkt Opsahls sygdom (fra $2\frac{1}{2}$ 11) og efter hans død ($28/3$ 11) fordeltes hans timer paa oklleger, nemlig overlærer *Holt*, overlærer *Holmesland*, adjunkt *Waage*, adjunkt *Iversen*, adjunkt *Oftedal*, adjunkt *Kolle*, frk. *Irgens* og frk. *Syversen*.

For adjunkt Nymoen, som av Overstyret fik utsættelse med at tiltræde til $1/8$ 12, læste en del av skolens lærere samt fruene *Jæger-Jensen* (5 timer matematik i III c og 1 time sundhetslære i IV) og fru *Coll* (1 time skrivning i III a).

Overlærer Bødtker var permittert $2\frac{1}{8}$ til $2\frac{1}{10}$ 11 i anledning av et ophold i Tyskland; hans timer fordeltes paa nogen kolleger.

Adjunkt Iversen var permittert $1/9$ — $12/11$ 11 i anledning av et stipendieophold i Upsala; timene besørgetes av kolleger.

Kaptein Gunvaldsen var permittert i anledning av utskrivningsmøte $30/5$ — $5/6$ 12. Sersjant og overkonstabel *Salterød* vikarierte.

For adjunkt Kolle, som var syk $2\frac{1}{8}$ — $20/9$ 11, vikarierte pastor *Harald Kallevig*.

Frk. B. Rynning var syk fra $1/3$ 1912. Hendes 4 ukl. timer haandgjerning i I og II blev med Dptm.s samtykke overtat av frk. *Irgens*.

Rektor var permittert paa grund av sygdom $23/8$ — $14/10$ 12 og $17/4$ — $16/7$ 13. Som rektor fungerte overlærer *Holt*. Timene besørgetes av overlærer *Bødtker*, adjunkt *Oftedal* (senere av adjunkt *Rønnow*) og adjunkt *Waage*.

Kaptein Gunvaldsen var optat av militærpligter fra skoleaarets begyndelse til $14/9$ 12. Han stillet sersjant og konstabel *J. Baardsen* som vikar. $5/2$ til $14/4$ 13 var kapteinen av de militære myndigheter beordret til Kristianssand. Han lot sine timer besørge av kapt. *Omholt*.

Adjunkt Bjelke hadde permission til en utenlandsreise fra nytaar til sommerferien 13. Han lot med Overstyrets samtykke sine timer besørge av sogneprest *Bø* og nogen kolleger.

Fru *Coll* var bortreist $\frac{8}{5}$ — $\frac{24}{5}$ 13. Timene besørgetes for det mesté av fru dr. *Jæger-Jensen*.

Ved enkelte læreres kortere forfald (1—4 dager) besørgetes timene av kolleger.

Ved Universitets-jubilæet blev skolen repræsenteret av Forstanderskapets viceformand, hr. o.r.sakfører *Hans Schrøder*, byens ordfører. Rektor hadde nemlig vanskelig for at komme fra, da 2 lærere var permittert, 1 lærer fritat for at fungere og 1 lærer syk.

III. Elevenes antal, alder og hjemstavn

		1 kv.	4 kv.	Piker i 4 kv.*
1910—11	Mid.sk.	242 + 1 hosp.	232 + 1 hosp.	94
	Gymn.	38 + 2 —	35 + 3 —	5
	Sum	280 -- 3 hosp.	267 + 4 hosp.	99
1911—12	Mid.sk.	234 + 1 hosp.	228 + 1 hosp.	100
	Gymn.	47 + 2 —	43 + 1 —	11
	Sum	281 + 3 hosp.	371 + 2 hosp.	111
1912—13	Mid.sk.	267 + 1 hosp.	251 + 2 hosp.	104 + 2 h.
	Gymn.	52 + 1 —	48 + 1 —	12 + 1 h.
	Sum	319 + 2 hosp.	299 + 3 hosp.	116 + 3 h.

*) Som inspektrice for pikene fungerte frk. Irgens.

1910—11 var	{ I og III	midd. delt i 2	paralelklasser		
	{ II og IV	" "	- 3	—	
1911—12 var	{ I og IV	" "	- 2	—	
	{ II og III	" "	- 3	—	
1912—13 var	{ I og III	" "	- 3	—	
	{ II og IV	" "	- 2	—	
			Paa	Paa	
			reallinjen	spr.hist. linje	
1910—11 gik i 4de kvartal	{ 2 gymn.	4 elever	6 elever		
	{ 3 —	7 —	3 —		
				+ 1 hosp.	
1911—12 " —" —	{ 2 —	7 —	4 elever		
	{ 3 —	3 —	6 —		
1912—13 " —" —	{ 2 —	9 —	8 —		
	{ 3 —	7 —	3 —		

Elevenes gjennomsnittsalder pr. $\frac{1}{7}$ var i

	1910	1911	1912
I mkl.	11 $\frac{11}{12}$	12 $\frac{3}{12}$	12 $\frac{8}{12}$
II "	12 $\frac{11}{12}$	12 $\frac{11}{12}$	13 $\frac{5}{12}$
III "	13 $\frac{11}{12}$	14	14 $\frac{3}{12}$
IV "	15	14 $\frac{11}{12}$	14 $\frac{8}{12}$
1 g.kl.	16 $\frac{4}{12}$	16	16 $\frac{2}{12}$
2 "	16 $\frac{8}{12}$	17 $\frac{10}{12}$	17
3 "	17 $\frac{8}{12}$	17 $\frac{10}{12}$	19

Ved skoleaarets begyndelse hadde av elevene hjemstavn i

	Arendal	bygder og andre byer
1910.	231	49
1911.	227	57
1912.	233	69

IV. Fagfordeling 1912—13

<i>Rektor</i> :	Norsk ⁴ 2 g,	Tysk ⁴ 1 g,	Historie ⁵ 2 g...	= 13 t.
<i>Overl. Holt</i> :	Matem. ⁶ 3 g.r.,	Fysik ⁴ 3 g.r.,	Tegn. ¹ 3 g.r.	
	Matem. ³ 2 g.s.,	Naturfag ⁴ IV a,	IV b, ⁴ III c.	= 24 -
„ <i>Suleng</i> :	Geografi ² 3 g,	Matem. ⁵ 1 g,	Naturfag ⁴ 1 g,	Matem. ⁵ III c,
	Matem. ⁵ III c,	I a, ⁶ Tegn. ² I a		= 24 -
„ <i>Bødtker</i> :	Tysk ³ 2 g,	Historie ⁴ 1 g,	IV b, ³	
	III a, ³ Norsk ⁵ I a,	Tysk ⁶ I a,	Skrivn. ¹ III b.	= 25 -
„ <i>Holmesland</i> :	Engelsk ⁷ 3 g.s.,	Fransk ² 3 g.r.,		
	Tysk ⁵ IV b,	II b, ⁵ Norsk ⁵ I b.		= 24 -
<i>Adjunkt Kolle</i> :	Norsk ⁴ IV a,	III c, ⁴ Tysk ⁶ 1 b,		
	Historie ³ IV a,	II a + ⁴ b, ² Geografi ² III c,	II b.	= 25 -
„ <i>Augdahl</i> :	Matem. ⁵ III a,	II a, ⁵ Naturfag ² III a,		
	Geografi ² II a,	Tegn. ⁴ IV a + b,	III a + ² b,	
	II a + ⁴ b, ² I c.			= 26 -
„ <i>Bjelke</i> :	Norsk ⁴ IV b,	II b, ⁴ Religion ³ 1 + 2 + 3 g,		
	IV b, ¹ III a + ⁶ b + ² c,	II b, ² I c, ² Geografi ² I c,		
	Skrivning ¹ III a.			= 25 -

<i>Adjunkt Holstad</i> : Matem. 3 g.s., IV a, III b, Natur-	
fag 3 g, I b, Geografi 2 g, IV a, I a + b .	= 25 t.
„ <i>Oftedal</i> : Historie 3 g, I c, Norsk III a + b	
Tysk IV a, III b	= 26 -
„ <i>Nymoen</i> : Matem. 2 g.r., IV b, II b, Natur-	
fag 2 g.r., Tegning 2 g, III c, I b	= 25 -
„ <i>Jahr</i> : Norsk 1 g, Engelsk 3 g.r., 1 g, II a,	
- Fransk 2 g.r. + s., Historie III c, I a	= 24 -
„ <i>Waage</i> : Norsk 3 g.r., + s., Landsmaal 2 g,	
Engelsk 2 g.s., Fransk 3 g.s., Tysk II a, Skriv-	
ning IV a	= 25 -
„ <i>Iversen</i> : Tysk 3 g, III a, III c, Engelsk	
2 g.r., IV a, II b	= 25 -
„ <i>Rønnow</i> : Engelsk III a + b, Fransk 1 g,	
Historie III b, I b, Geografi IV b, III a + b . .	= 26 -
<i>Klasselærer Johnsen</i> : Religion I a + b, Norsk	
I c, Naturkundskap I a, Matematik I b + c .	= 24 -
<i>Frk. Scharffenberg</i> : Tysk 1 c, Engelsk IV b, III c,	
Naturkundskap III b, II a + b, I c	= 25 -

<i>Frk. Irgens</i> :	Religion ¹ IV a, ² II a, Norsk ⁴ II a,	
	Haandgjerning ² 1 g, ³ IV, ² III, Gymnastik ³ III,	
	³ II, ³ I (piker), Skrivning ¹ III c	= 25 t.
	Desuten som ekstratimer: Haandgjerning i ² II, ² I	= 4 -
<i>Fru M. Coll</i> :	Skrivning ³ I a + b + c, ² II a + b	
<i>Kaptein Gunvaldsen</i> :	Gymnastik ⁴ 3 + ⁴ 2 g, 1 g,	
	³ IV, ³ III, ³ II, ³ I a, ³ I b	= 23 -
<i>Organist Olsen</i> :	Sang ¹ 3 + ¹ 2 g, 1 g + ¹ piker i IV,	
	¹ III gutter + ¹ piker, ¹ II gutter + ¹ giker, ¹ I a gutter,	
	¹ I b gutter, ¹ I piker	= 9 -
<i>Sløidlærer Gundersen</i> :	Sløid ¹ IV, ² III, ² II, ² I a, ² I b,	
	samt for overskytende elever 8 eftermiddags-	
	timer	= 17 -

V. Timefordelingen

har fulgt reglementet med følgende av Overstyret approberte avvikelser:

1. Pikene i IV har hat 3 ukl. t. haandgjerning, 1 t. sang (sammen med gymnasiet).

2. De spr.historiske elever i 3 gkl. har hat 3 ukl. timer matematik; den 3dje time blev laant fra sang.

3. I fransk har real-elevene i 2 gkl. hat samtimer med de spr.hist. elever; i 3 gkl. har hver linje hat utelukende særtimer.

Fritat for:

	<i>Gymnastik</i>		<i>Sang</i>	
	i gymnasiet	i middelskolen*)	i gymnasiet	i middelskolen
1910—11....	2 g.	12 g.+ 0 p.	14	23
1911—12....	4 g.	9 g.+ 11 p.	32	47
1912—13....	10 g.	13 g.+ 12 p.	23	37

VI. Undervisningen

1912—12**)

A. Middelskolen

Religion

I a & b (Johnsen): Av Brun og Platous bibelhistorie er læst og repetert fra begyndelsen til Det nye testamente. av Sverdrups forklaring fra begyndelsen til den 2den artikel. Fem salmer er lært utenad.

I c (Bjelke, Bø): Av Brun og Platous bibelhistorie Det gamle testamente. Av Sverdrups forklaring til den 2den artikel. Jevnlig læsning i Bibelen i tilslutning til det gjennomgaaede. Salmer.

II a (Frk. Irgens): Av Brun og Platous bibelhistorie fra Det nye testamente til Jesu Kristi kirke. Av Sverdrups forklaring læst fra den 2den artikel til den 3die part. Flere salmer. Bibellæsning i alle timer.

II b (Bjelke, Bø): Av bibelhistorien læst og repetert Det nye testamente til Jesu Kristi kirke. Av forklaringen 2den og 3die artikel. Læsning i bibelen, Salmer.

*) Tildels paa grund av lang skolevei, efter skolelægens raad.

***) Væsentlig avtryk av opgaver fra lærerne.

III a, b & c (Bjelke, Bø): Læst ut og repetert bibelhistorien og forklaringen. Læsning i Bibelen, samt illustrerende fortællinger. Repetert nogen salmer.

IV a (Frk. Irgens): Bibelhistorie: Apostelhistorien og De bibelske skrifter. Læst og repetert dr. Bangs kirkehistorie. Læst det lille hefte om „Ki keaaret og Gudstjenesten“.

IV b (Bjelke, Bø): Av bibelhistorien fra Jesu Kristi kirke boken ut. Læst og repetert dr. Bangs kirkehistorie for folkeskolen. Gjennemgaat Bjergprædikenen, De bibelske skrifter og Gudstjenestens ordning.

Norsk

I a (Bødtker): Pauss og Corneliussens læsebok I. Hofgaards norske skolegrammatik læst og repetert til sætningslæren. Analyse efter Platous eksempelsamling. Digt utenad. Gjengivelser, diktater og følgende stiler: Bjerken, Høsten, Det blir aften, Julaften, En skitur, En ildebrand, Hvad en 10 øre fortalte.

I b (Holmesland): Læst de fleste stykker av Pauss og Corneliussens læsebok for middelskolens første klasse. 5 digt lært utenad. Av Hofgaards grammatik læst tra § 1—§ 81 og repetert til § 61. Analyse hver uke efter Platous eksempelsamling.

Av Aars's retskrivningsregler læst til § 51.

Skriftlige øvelser hver uke (diktater, gjenfortællinger og lettere stiler).

I c (Johnsen): Pauss og Corneliussens læsebok 1ste bind er gjennomlæst, 5 digt er lært utenad. Av Hofgaards „Norsk skolegrammatik“ er gjennomgaat det væsentligste av formlæren. Aars og Hofgaards retskrivningsregler er benyttet ved indøvelsen av skilletegnene, Diktat, gjenfortælling eller stil mindst én gang ukentlig. Av stiler er skrevet: 1) Hvorledes jeg hadde det idrætsdagen. 2) Sauen, dens utseende, og hvilken nytte vi har av den. 3) og 4) Hvad vi ser paa

billedet, og hvad der foregaar. 5) Om landbjørnen, dens bygning, opholdssted og levevis.

II a (Frk. Irgens): Pauss og Corneliussens læsebok II. Av Hofgaards grammatik læst sætningslæren, og repetert det viktigste av formlæren. Jevnlig analyse. Av Aars og Hofgaards retskrivningsregler gjennomgaat §§ 33, 38 og 39. Følgende digt er lært utenad: „Koll med bilen“, „Veslemøy lengtar“, „Det fredede træ“, „Luthers minde“, „Terje Vigen“. Der er skrevet 20 diktater og følgende stile: 1) En morsom dag i ferien. 2) En gammel vognmandshest fortæller sin historie. 3) Skolens gymnastiklokale. 4) Bjerken. 5) Hvad jeg tar mig for i min fritid. 6) En ildebrand om natten. 7) En vinterkveld hjemme. 8) En vinterdag. 9) Et appelsinskal paa fortauet. 10) De viktigste last- og trækdyr i menneskets tjeneste. 11) En julaften. 12) Hvad vaaren bringer av liv og beskjeftigelse. 13) En vaardag ute i naturen. 14) Hvad vi morer os med om sommeren (eksamen).

II b (Bjelke, Holmesland): Pauss og Corneliussens læsebok II. En del digt lært utenad. Av Hofgaards grammatik læst og repetert sætningslæren. Gjennomgaat viktigere avsnit av Aars og Hofgaards retskrivningsregler. Analyse hver læsetime. Et skriftlig arbeide (diktat, gjenfortelling, stil) hver uke. Skrevet følgende stiler: 1) En dag i ferien. 2) Gjengivelse av indholdet i „Koll med bilen“. 3) Katten. 4) En gammel boks historie. 5) En lek som jeg synes godt om. 6) En idrætsdag om vinteren. 7) Den som graver en grav for andre, falder selv i den (fortælling). 8) Frankernes vadested (oversættelse fra tysk). 9) Vaaren. 10) Paa bryggen om søndagen naar Breviksbaaten kommer. 11) Hvad kan du gjøre for at beskytte dyrene? 12) En ildedrand. 13) 17de mai 1913. 14) Kvaksalveren (gjengivelse).

III a og b (Ofteidal): Pauss og Corneliussens læsebok III. Læst dels statarisk, dels kursorisk ca. 200 sider, deriblandt de allerfleste av bokens landsmaalssykker. Digt

utenad: Ibsen: Paa Akershus; Wergeland: Dalvise, Auktio-
nen over „Grotten“; Welhaven: Protesilaos. Garborg: Mot
soleglad. Av Hofgaards grammatik er de viktigste avsnit
repetert. Jevnlig analyse. Retskrivningsreglene §§ 4—52.
Stiler: 1) Postbaaten kommer. 2) Arendals kirke. 3) Hvilke
forandringer ser vi i naturen om høsten? 4) Granen. 5) En
gate (beskrivelse). 6) En ildebrand (skildring). 7) Salt.
8) Hvad vi morer os med om vinteren. 9) Forskjellige be-
lysningsmidler. 10) Gjengiv i korthet indholdet av „Der
Glockenguss zu Breslau“. 11) Paa kinematografen. 12) Sil-
den. 13) Torsken. 14) Jernbanestationen. 15) Da jeg var
ute for at samle planter til mit herbarium. 16) Det hus
jeg bor i.

III c (Kolle): Pauss og Corneliussens læsebok III:
Læsning, analyse, gjenfortælling av indholdet. Günlaugs
saga; Wergeland: Julaften; Holberg: Den politiske kandestø-
ber; Wessel: Smeden og bageren; Asbjørnsen: nr. 52—53;
Moc: Blind-Anne; Landstad: Kirkeindvielsen i Nesland; Lie:
nr. 82—84; Kielland: nr. 88; Aanrud: nr. 104; Hilditch:
nr. 105—06. Landsmaal: Aasen: nr. 61—64; Vinje nr.
65—69; Tvedt: nr. 101—102. Lært utenad: Bjerregaard:
Den kronede nationalsang; Wolf: Nordhavet; Janson: Millom
rosor; Sivle: Vesle Lerka; Lie: Under jul; Munch: Brude-
færden; Grundtvig: Kirken; Vinje: Du gamle mor; Munch:
Snefald. Hofgaards grammatik: Formlæren. Aars og Hof-
gaards retskrivningsregler: §§ 33—39. Diktat hver 14de
dag, deriblandt nogen faa paa landsmaal.

Stiler: 1) En utflugt i ferien. 2) Et uveir. 3) Granen.
4) Fortæl om det husdyr du anser for det nyttigste. 5) En
historisk person. 6) Smeden og bageren (efter Wessel).
7) Da sneen kom. 8) Naar julen nærmer sig. 9) Et vin-
terlandskap. 10) En vaardag. 11) Løven (efter den tyske
læsebok). 12) Hvad jeg saa paa kinematografen. 13) En
sløidtime. 14) Gjenfortælling av et eventyr paa landsmaal

(So løner dei god-gjerningar). 15) Forskjellige belysningsmidler. 16) Dyrelivet i vore skoger.

IV a (Kolte): Pauss og Corneliussens læsebok III: Riksmaal: Gunlaugs saga; Dass: Den norske dalewise; Hevnersverdet; Wergeland: Juleaften; Welhaven: Strilerne; Holberg: Den politiske kandestøper; Asbjørnsen: En tiurlek i Holleia; Moe: Blind-Anne; Ibsen: Av Kongsemnerne; Bjørnson: En glad gut; Lie: Av Rutland; Kielland: Det blir vaar; Bull: Da prinsen kom; Aanrud: Vildduer og Et klip i øret; Krag: Sjøen der vester. Landsmaal: Trymskvida, So løner dei god-gjerningar, Av Haakon den godes saga, Av kong Sverres saga 1—2, Kongssonen av Noregs land, Hemingsvisen, Aasen nr. 61—64, Vinje nr. 65—69, Janson: Fraa Amerika, Tvedt: Vestandsvetter og Naar maalemnet vantar.

Lært utenad: Wilster: L. Holberg, Wergeland: Kun dagligdags er al din dont, Landstad: Jeg ved mig en søvn, Vinje: Nasjonalitet, Bjørnson: Til Bergen. Hofgaards grammatik. Norbyes litteraturhistorie. Av og til en diktat.

Stiler: 1) Vore skoger og den nytte vi har av dem. 2) Vort friluftsliv om sommeren. 3) Sammenligning mellem Norge og Sverige. 4) Vore viktigste træsarter. 5) Om forskjellige maater at reise paa. 6) Fortæl om hunden og dens egenskaper. 7) Sammenligning mellem byliv og landliv. 8) Naar julen nærmer sig. 9) Hvad jeg kan iagttage fra mit vindu. 10) Hvilken aarstid jeg liker bedst, og hvorfor. 11) Naturforhold og næringsveier i Arendal og omegn. 12) En selvvalgt opgave. 13) Hvad jeg foretar mig i ledige stunder. 14) En aften i cirkus. 15) Da jeg var ute og samlet planter til mit herbarium. 16) Skibsfarten før og nu. 17) Fortæl om fuglelivet i den egn du kjender bedst (skrevet delvis paa skolen).

IV b (Bjelke, Oftedal): Pnuss og Corneliussens læsebok III. Som eksmenspensum er læst: a) Elverhøj, Den politiske kandestøper, Norges skaal, Smeden og bakeren,

Brodne kar i alle lande, Nordhavet, Auktion over „Grotten“, Protesilaos, Strilene, En tiurlek i Holleia, Blind-Anne, Paa Akershus. b) Av Soga um Volsungarne, av Soga um Sigmund Bresteson, av kong Sverres soga, Harald kongen og Heming unge, Fraa Amerika, Jæren, Mot soleglad, I omnskadi, Vestlandsvetter, Naar Maalemnet vantar. Analyse i læsetimene. Avsnit av Aars og Hofgaards retskrivningsregler. Læst og repetert Norbyes litteraturhistorie.

Skrevet følgende stiler: 1) Vore skoger, og den nytte vi har av dem. 2) Schweiz og folket der. 3) Vore elver og deres betydning. 4) Sammenligning mellem Norge og Danmark med hensyn til naturlig beskaffenhet og næringsveier. 5) En vakker høstdag. 6) Vore vilde bær, og den bruk vi gjør av dem. 7) Hvor jeg helst vilde bo, i byen eller paa landet, og grundene hvorfor. 8) Naar julen nærmer sig (tentamen). 9) Vore viktigste næringsveier. 10) Hvorledes kan vinteren hindre og fremme samfærdselen i vort land? 11) Fortæl om menneskenes arbeide med at frembringe kornet og bake brød derav. 12) Hvad jeg foretar mig i ledige stunder (brev). 13) Holland og hollænderne. 14) Fortæl om vinden og dens virkninger.

Tysk

I a (Bødtker): Knudsen og Kristiansens tyske læsebok til sammensatte verber læst og repetert, hvorefter hovedrepetition.

I b (Kolle): Knudsen og Kristiansens læsebok læst og repetert til „Konjunktiv“. Skriftlige øvelser: avskrift, diktat, bøningsøvelser, retroversioner, 1 time ukentlig.

I c (Frk. Scharffenberg): Knudsen og Kristiansens begynderbok læst og repetert til side 99.

II a (Waage): Gundersens tyske læsestykker I læst i sin helhet; derav er omtrent 25 sider gjennomgaat mere indgaaende. Formlæren læst og repetert efter Løkkes tyske

grammatik ved Johanssen. En skolestil og oftest en kort hjemmestil hver uke.

II b (Holmesland): Av Gundersens tyske læsestykker læst ca. 50 sider, hvorav 25 er repetert og gjennomgaat samtalevis. Av grammatikken er formlæren læst og repetert. Stiløvelser hver uke.

III a & c (Iversen): Statarisk: Kannitverstan, Geschichten vom Hunde 4, 5, 6, Die Kreuzotter, Friedrich der Grosse, Aus dem Leben Fr.'s des Grossen, Zwei Geiger, Der Löwe, Die Schwalbe, Heidenröslein, Der Glockenguss zu Breslau, Das Glück durch die Gelbwurst, Deutsche Helden etc., Napoleons Zug nach Russland, Der Befreiungskrieg, Die Blattlaus, Die Ameise etc.

Kursorisk: Geschichten vom Hunde 1, 2, 3., Wenn du noch eine Mutter hast, Die Blindschleiche, Die Schwalbe (digt), Der Eisvogel, Der Kreuzschnabel, Die deutschen Schulen, Deutscher Rat, Wie das Zicklein starb.

Extempore: König Fr. Wilh. I in der Kinderschule, Der verrostete Ritter, Nur ein Schafhirt, Anekdoten aus dem Schulleben, Münchhausen til s. 44.

Grammatik: Løkkes lille lærebok læst og repetert.

Skriftlig: 1 à 2 stiler ukentlig.

Anm.: III m. c ikke læst: „Der Löwe“ og „Der Glockenguss“.

III b (Ofstedahl): Gundersens læsebok II. Læst statarisk: Kannitverstan, Geschichten v. Hunde, Zwei Geiger, Das Glück durch die Gelbwurst, Der Glockenguss zu Breslau, Andreas Hofer, Deutscher Rat, Friedrich d. Grosse, Aus dem Leben Fredrichs d. Grossen, Deutsche Helden zur Zeit d. Franzosenherrschaft, Napoleons Zug nach Russland, Der Befreiungskrieg, Die Kreuzotter, Der Löwe, Die Schwalbe, Kursorisk og extempore er læst det meste av bokens øvrige indhold. Av Løkkes grammatik er læst §§ 127—148 (bru-

ken av verbets tider og maater), derefter er det vigtigste av hele grammatikken repetert.

En skolestil og som oftest en kort hjemmestil hver uke.

IV a (Ofstedahl): Gundersens læsebok III. Læst statarisk: Ein Wolfsgericht, Die Sonne, Vom Urgrossvater, der auf der Tanne sass, Das Rittertum, Die Turniere, Der Handschuh, Das arabische Pferd, Der Araber und sein Ross, Düsseldorf am Rhein. Derefter repetert 3die og 4de klasses statariske pensum. Kursorisk og extempore er læst de øvrige stykker i Gundersens læsebok III. Løkkes grammatik repetert. 1 skolestil og for det meste en kort hjemmestil hver uke.

IV b (Holmesland): Av Gundersens tyske læsestykker III læst statarisk nr. 2, 5, 6, 12, 15, 21, 42, 43, 49, 52, 54, 55, tils. 32 s.

Dernæst er 3. klasses pensum repetert. Kursorisk ca. 40 sider. Grammatikken repetert.

En skolestil og en hjemmestil hver uke.

Engelsk

II a (Jahr): Læst ut Brekkes bok for begyndere. Avskrift eller diktat hver uke. I slutten av skoleaaret nogen faa gjenfortællinger.

II b (Iversen): Begynderboken læst og repetert. Extempore: s. 65—69 og s. 81—82. Retroversionsøvelser 1 gang ukentlig. Skriftlig: Gjenfortælling av læste smaastykker i læseboken. Retroversionsstyk. første gang skriftlig, efter forutgaende forberedelse.

III a & b (Rønnow): Av Brekkes læsebok for begyndere læst fra Little Red Riding Hood og ut. Grammatikken bak i boken repetert. Av Brekkes læsebok for middelskolen læst følgende stykker statarisk: Nr, 1, 4, 5, 7, 9, 15, 21, 22, 26, 28, 30, 31, 1, 2, 3, 6, 7, 8, 39. Disse stykker repetert. Kursorisk er læst nr. 17, 24, 27, 32.

Av Herrestads grammatik: De uregelmæssige verber, dernæst §§ 1—63, samt §§ 96—111. En gjenfortælling ukentlig.

III c (Frk. Scharffenberg): Av Brekkes engelske læse-bok for middelskolen læst statarisk: nr. 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 14, 15, 21, 22, 26, 29, 30, 31 (I—III, VI—VIII), 39, samt-lige stykker er derefter repetert.

Kursorisk: Nr. 2, 6, 11, 13, 23, 24, 25.

Ekstempore: Nr. 10, 12, 16, 17, 19.

Herrestads grammatik § 1—§ 66.

Skriftlige arbeider: 1 gjenfortælling om uken efter Eitrem's bok 2den og 3die avdeling.

IV a (Iversen): Statarisk: The Chimney-sweeper's Holiday, Mysterious Englishmen, The white Ship, Tom's first Adventure, The Dog, Alfred the Great 2, 3, 4, 6, Guy Fawkes, Rowland Hill, Florence Nightingale, Coal, From „Robinson Crusoe“, George Stephenson.

Kursorisk: The Canvas Boat, Ships, The Cat, Why an Apple falls, The Cruise of the „Dolphin“, The Story of Grace Darling, Iron and other Metals, Ships, The Horse, From „Gulliver's Travels“, The Miller of the Dee, The Village Blacksmith, Casabianca.

Ex tempore: Livingstone shaken by a Lion, From „The Pickwick Papers“ 3, Horatio Nelson, The Discovery of the New World.

Grammatik: Herrestads lærebok læst og repetert.

Skriftlig: 1 gjenfortælling om uken.

IV b (Frk. Scharffenberg): Av Brekkes engelske læse-bok for middelskolen læst statarisk: Nr. 33, 35, 37, 39, 41—44, 46, 48, 50 (II, III, IV, VI), 51, 59, 61, 63, 66. Pen-sumets stykker er derefter repetert.

Kursorisk: Nr. 31, 47, 50 V.

Ekstempore; 36, 49, nogen digt.

Skriftlig: 1 gang ukentlig gjenfortælling efter Eitrem's bok; i det sidste halvaar middelskole-opgaver.

Historie

I a (Jahr): Ræders verdenshistorie fra begyndelsen til „Norden“. Hyppige repetitioner.

I b (Rønnow): Av Ræders verdenshistorie læst og repetert fra begyndelsen ut Korstogene (p. 1—76).

I c (Ofte dal): Ræders verdenshistorie til „Frankrig 843—1328“ læst og repetert.

II a & b (Kolle): Ræders lærebok fra „Lensvæsenet“ til „Den nyere tid“ læst og repetert.

III a (Bødtker): Ræders historie fra „Den nyere tid“ til „De nordiske riger efter 1814“, læst og repetert.

III b (Rønnow): Av Ræders verdenshistorie læst og repetert fra „Den nyere tid“ til „Den hellige alliance“ (p. 124—251).

III c (Jahr): Ræders verdenshistorie fra Martin Luther til „Den hellige alliance“. Hyppige repetitioner.

IV a (Kolle): Ræders lærebok fra „Den hellige alliance“ ut, hvorefter hele boken er repetert.

IV b (Bødtker): Ræders historie fra Nordens historie under den franske revolution og ut, hvorefter den hele bok er repetert.

Geografi

I a & b (Holstad): Efter Haffners lærebok læst og repetert fra Norge og til De britiske øer. Karttegning.

I c (Bjelke): Haffners geografi: Læst og repetert Norge, Sverige og Danmark.

II a (Augdahl): Haffners geografi læst og repetert fra De britiske øer til Vinde og strømmer. Fuldført kartet over Norge og tegnet Danmark, De britiske øer og Frankrige.

II b (Kolle): Haffners lærebok fra De britiske øer til Asien læst og repetert. Karttegning: De britiske øer, Frankrig, Spanien, Italien, Balkanhalvøen, Holland og Belgien, Rusland,

III a & b (Rønnow): Av Haffners geografi fra Vinde og strømmer (p. 160) boken ut, læst og repetert.

III c (Kolle): Haffners lærebok fra Asien bogen ut, læst og repetert. Derhos gjennomgaat Norges geografi. De 3 sidste timer i skoleaaret anvendt til karttegning: Asien, Afrika, Amerika.

IV a (Holstad): Repetert Haffners lærebok fra Norge og boken ut. Læst avsnittet om den fysiske og matematiske geografi.

IV b (Rønnow): Haffners geografi repetert i sin helhet.

Naturfag

I a (Ole Johnsen): Efter Sørensens lærebøker læst og repetert av dyreriket fra begyndelsen til froskene, side 98, og av planteriket fra begyndelsen til side 43; 20 planter. Ca. 20 planter samlet og presset.

I b (Holstad): De i Sørensens lærebok i botanik fremstillede plantetyper er gjennomgaat efter levende eksemplarer; derefter har elevene hat dem som lekse hjemme. Plantens forskjellige deler læst efter læreboken. Gjennomgaat rակletrærne og soleiefamiljen. En botanisk ekskursion. Presning av planter. Efter Sørensens zoologi læst og repetert fra begyndelsen til fiskene.

I c (Frk. Scharffenberg): Av Sørensens botanik: Aker-sennep, eng-soleie, ert, smaaklokke, potet, hvit tvetand, gul-daae, lin-torskemund, guld-stjerne, Marie-nøklebaand, løvetand, mark-jordbær, knol-erteknop, soleie-familien, lyng-familien, stenfrugt-familien, eple-familien, skjermplanter, rակletrær, bartrær. Paabegyndt bruk av flora. Samtlige planter presset.

Av Sørensens zoologi: Pattedyr og fugler læst og repetert.

II a (Frk. Scharffenberg): Av Sørensens botanik: Soleie-familien, erteblomstrede, læbeblomstrede, søtvider-familien, kurvblomstrede, rosefamilien, korsblomstrede, lyng-familien, stenfrugt-familien, eple-familien, skjermplantene, rakettrær, bartrær, græs-familien. Utenlandske kulturplanter. Plantenes inndeling. Lært at bruke flora. Av samtlige familier er et eller flere eksemplarer presset og innsatt i herbariet.

Av Sørensens zoologi fra krypdyr til bløtdyr læst og repetert.

II b (Frk. Scharffenberg): Som II a.

III a (Augdahl): Læst ut og repetert Sørensens lærebøker i zoologi og botanik. Knudsen og Falck: „Det menneskelige legeme“ læst og repetert.

III b (Frk. Scharffenberg): Av Sørensens botanik: Skog-storkenæb, soleie-familien, erteblomstrede, læbeblomstrede, kurvblomstrede, rose-familien, korsblomstrede, græs-familien, utenlandske kulturplanter, blomsterløse planter, plantenes indre bygning, inndeling av plantene. Repetition av de viktigste familier. Herbariet fuldført.

Sørensens zoologi fra bløtdyr boken ut; repetert II klasses pensum.

III b & c (piker) (Frk. Scharffenberg): Knudsen og Falck: „Det menneskelige legeme“ læst og repetert.

III c (Holt): Læst og repetert Knudsen og Falck: Det menneskelige legeme. Repetert Sørensens lærebøker i zoologi og botanik. Herbariene bragt i orden.

IV a & b (Holt): Læst og repetert Andresens lærebok i fysik. Eksperimenter.

Matematik

I a (Suleng): Nicolaisens regneskole 2det hefte fra 13de trin (brøk). Johannessens regnebok 3die hefte: Enkelt reguladetri. Forberedende øvelser i geometri efter Eliassens 1ste hefte, samt dikterte oppgaver.

I b & c (Ole Johnsen): Efter Nicolaisens regnebok 2det hefte er brøklæren indøvet. Enkelt reguladetri er gjennomgaaet efter Ole Johannesens regnebok 3die hefte. Konstruktion efter Eliassens geometriske øvelser 1ste og 2det hefte til side 31. Regnskabsførsel efter overlærer Klingenbergers lærebok for 1ste og 2den middelskoleklasse, de 10 første sider.

II a. (Augdahl): Ole Johannesens regnebok 3dje hefte: Sammensat reguladetri, procent- og renteregning. Regnskabsførsel (Klingenbergers lærebok).

Ole Johannesens aritmetik fra begyndelsen til division, — med enkelte forbigaaelser.

Bonnevies geometri ved Eliassen læst og repetert forfra til summen av vinklene i polygoner. Øvelsesopgaver paa skolen og hjemme.

II b (Nymoen): I praktisk regning er gjennomgaaet sammensat reguladetri, procent- og renteregning, samt en del lettere opgaver i regnskabsførsel (Klingenbergers lærebok). Av geometrien (Bonnevies geometri ved Eliassen) er læst og repetert 1ste bok med tilhørende opgaver. I aritmetik er læst fra begyndelsen til „Ufuldstændig division“. Opgaver hjemme og paa skolen én gang hver uke.

III a (Augdahl): Ole Johannesens aritmetik fra tals delelighet til ligninger av 1ste grad med 2 ubekjendte.

Alfsens geometri fra manglekanter til forhold mellem linjer. Konstruktions- og beregningsopgaver paa skolen og hjemme.

Ole Johannesens regnebok 3dje hefte: Renteregning, delingsregning og blandingsregning. Efter sammes regnebok 4de hefte: Beregning av flater og prizmer.

III b (Holstad): Aritmetik: Læst og repetert fra division (side 41) og til ligninger. Øvelser i at løse ligninger med en ubekjendt.

Geometri: Læst og repetert efter Alfsens geometri fra cirkelen (side 30) til likedannethet.

Regning: Renteregning, delingsregning og blandingsregning. Kvadratutdragning. Anvendelse av den pythagoræiske læresætning. Flateberegning (kvadrat, rektangel, trekant og trapetz).

III c (Suleng): Johannesens aritmetik fra 2den bok til ligninger med to ubekjendte.

Alfsens geometri fra cirkelen til likedannede triangler (67--151).

Praktisk regning efter Ole Johannesens regnebok 3dje og 4de hefte: Delings- og selskapsregning, blandingsregning, beregning av flateindhold, og av rumindhold av prizmer og cylindre. Blandede opgaver.

Skriftlige opgaver hjemme og paa skolen.

IV a (Holstad): Aritmetik: Fra ligninger med én ubekjendt og ut læreboken. Repetition av det hele pensum.

Geometri: Læst efter Alfsens geometri fra side 59 ut læreboken. Repetition av det hele pensum.

Regning: Efter Johannesens regnebok: Blandingsregning, delingsregning og diskonto. Legemers beregning. Skriftlige hjemmearbeider én gang om uken, til to sammenhengende timer, som blev benyttet til skr. arbeider paa skolen.

IV b (Nymoen): I aritmetik er læst ligninger, forhold og proportioner, potenser og rotutdragning. I geometri er læst fra 130 (Alfsens geometri 1ste utgave) og resten av pensumet. I praktisk regning er gjenneंगाat veksler, obligationer, delings- og blandingsregning, samt middelskolens pensum i rumberegning. Repetition av det hele pensum til middelskoleeksamen, derunder ogsaa det viktigste av pensumet i regnskapsførsel. Opgaver hjemme og paa skolen én gang hver uke.

Skrivning

I a, b & c (Fru Coll): Damms skrivebok 1. og 2. hefte. Hjemmeskrivning 1 side om uken, dels efter samme hefter, dels som korrektur av skoleskrivningen.

II a & b (Fru Coll): Damms skrivebok 3. & 4. hefte. Hjemmeskrivning som i I.

III a, b & c (Bjelke, Bødtker, frk. Irgens): Som skoleskrivning en hurtig diktat, og derpaa skjønsskrivning av det dikterte. Hjemmeskrivning 1 side om uken efter Damms 5. h., og tildels efter de følgende hefter.

IV a & b (Waage): Damms skrivebok h. 6—7.

Tegning

I a (Suleng): Regulære mangekanter, cirkler og flate-ornamenter efter Petersens fortegninger. I anden halvdel av skoleaaret er én ukentlig time anvendt til perspektivtegning.

I b (Nymoen): I de to første maaneder av skoleaaret blev tegnet retlinjede og krumlinjede figurer efter fortegning paa vægtavlen. Resten av aaret perspektivtegning efter enkle bruksgjenstande og middelskolens modeller.

I c (Augdahl): Ret- og krumlinjede figurer. Derpaa perspektivtegning.

II a & b (Augdahl): Perspektivtegning efter skolens modelsæt.

III a & b (Augdahl): Perspektivtegning efter sammensatte klodsopstillinger, og efter gjenstande.

III c (Nymoen): Perspektivtegning, væsentlig efter bruksgjenstande.

IV a & b (Augdahl): Perspektivtegning efter gjenstande og de sidste aars middelskole-opgaver.

Haandgjerning

A. Gutter (H. Gundersen)

I a & b: Gjennemgaat 3die og 4de trin av Kjenne-

ruds sløidtegninger, samt litt av 5te trin, og utført tegning til forskjellige av arbeidene.

II a & b: Gjennemgaaet 5te og delvis 6te trin, og utført tegninger til en del av arbeidene.

III a, b & c: Gjennemgaaet delvis 6te og 7de trin, og utført tegninger til en del av arbeidene.

IV a & b: Gjennemgaaet 7de og 8de trin, og delvis 10de trin, og utført tegninger til en del av arbeidene.

B. Piker (Frk. Irgens):

I a & c: En liten hæl. En strømpe av lyst garn. Et litet forklæ med skraasømmer og rynkekappe nedenom. Flere smaa utfyltningsarbeider i kors- eller stilkestingssøm.

II a & b: En vott. Et linnnet passende til eleven selv. Flere utfyltningsarbeider i linsøm, væsentlig maskinsøm.

III a, b & c: En liten hvit strømpe med 80 oplagsmasker. Stopning paa kongres. Lapning paa hvitt tøy. Indøvelse av knaphulsøm og hulfald, samt isætning av baand, hegter og knapper. Utfyltningsarbeide: En bluse med hvit krave.

IV a & b: Forøvelse til linnnet. Et linnnet med engelsk broderi. Forøvelsene til strømpen. Utfyltningsarbeide: En bluse, skjørt eller benklær.

Haandarbeidsutstilling 21 mai.

1. gymn. kl.: Engelsk broderi og silkesøm.

Gymnastik

A. Gutter (Kaptein Gunvaldsen):

I: Bentzens tabeller VI—VIII, foruten det nødvendige av tabel I—V.

II: Bentzens tabeller VIII—XI.

III: — — X—XIII.

IV: — — XII—XIV, samt enkelte øvelser i tab. XV og XVI, og repetition av størstedelen av middelskole-pensumet.

Samtlige partier idrætsøvelser.

III: Skytning: Forberedende skyteøvelser og 30 skud med 0.5 gr. ammunition mot salonskive paa 15 m. afstand.

IV: Forberedende skyteøvelser, samt 30 skud med 4 gr. ammunition paa 100 m. afstand.

Sammendrag
av skoleskytningen i skoleaaret 1912—13

Klasse	Antal gutter	Avstand m.	Liggende med støtte		Liggende frihaand		Knæstaaende		Staaende	
			Antal skud	Points-sum	Antal skud	Points-sum	Antal skud	Points-sum	Antal skud	Points-sum
IV mid.	33	100	165	1087	165	852	330	1393	165	706
III —	31	15	155	948	155	897	155	694		

Anm. Prøveskud ikke iberegnet.

B. Piker (Frk. Irgens):

I a & c: Bentzens tabeller VI—VIII

II a & b: — — VII—X.

III a, b & c: — — IX—XII,

Folkeviseleker og enkelte tur- og ringdanser er blit indøvet. Samtlige partier har hat idrætsøvelser.

Gymnastikopvisning 25. april.

Sang (Organist Olsen)

I—III: Behrens' sanglære for folkeskolen 2.—3. trin. Hagenes sangbok. Ottensens plancheverk. Landstads salmebok.

1.—3. gymn.: Gutter og piker hver anden time, 2- & 3-stemmige sanger. Musikteori og tonetræfning. Forelæst musikhistorie og Lammers' bok om komponister.

B. Gymnasiet

Religion

1. g. (Bjelke, Bø): Nogen av Davids salmer. Litt om den gammeltestamentlige profeti, avsnit av profeten Esaias. Læst Johannes' evangelium kap. 1—18. Kort indledning til de viktigste apostoliske breve; læst avsnit av brevene.

2. g. (Bjelke, Bø): Kirkehistoriske foredrag om oldkirken, middelalderen og den nyere tid. Nærmere skildret enkelte fremtrædende kirkelige personligheter, som Luther, Spener, Francke, Thomas v. Westen og Hans Egede.

3. g. (Bjelke, Bø): Foredrag i tilslutning til G. Jensens „Kristenlære“.

Norsk

1. g. (Jahr): Efter D. F. Knudsens utv. for gymnasiets 1ste klasse: Evina Feier, Skipper Worse, Olav Haraldsson. Norges konge, Bergljot, Hærmændene paa Helgeland, En stille kjæmper, Juhlegutten, Norges skoger, Tømmerdrift i Østerdalen, Besøk i et bondebryllup, Vikingetiden, Trondhjems domkirke, Dronning Dagnars tid, Kristian II i Bergen, Norges fiskerier. Efter samme forfatters landsmaals-utvalg: Or Noregs kongesogur, Or Ferdaminni, Vaarsalme, Nordland, Fraa Dansketidi, Knudahei-brev, Knut Eik, Gasten, Sævargard.

Litteraturhistorie efter Hofgaards bok: Bjørnson, Ibsen, Lie, Kielland, A. Munch, Ivar Aasen og Vinje.

Stiler: 1) Fra sommerferien, 2) Sammenligning mellem livet paa landet og livet i byen. 3) Skildring av en hist. person (frit valg). 4) Hvilken interesse kan vi ha av at læse om de gamle ægyptere? 5) Beskrivelse av mit hjemsted. 6) Hvorfor skal vi være gode mot dyrene? 7) Grækenlands kolonier, og deres betydning for moderlandet. 8) Boktrykkerkunstens historie, utvikling og betydning. 9) Norges natur og viktigste hjelpekilder. 10) Brev fra Arendal. 11) Harald Haarfagre og hans verk. 12) Julius Cæsar. 13) Oversættelse

fra engelsk (Charles Gordon). 14) Giv en kort fremstilling av de vigtigste træk i Romerstatens udvikling under keiserdømmet til det vestlige rikes undergang. 15) Havet gir meget og tar meget. Landsmaal skriftlig hver uke.

2 g. (Rektor): Læst av Pauss & Lassens læsebok IV, 2: Asbjørnsen: En nat i Nordmarken, Ibsen: av De unges forbund, Lie: av Rutland, Kielland: En apekat & Visne blade; av Pauss & Lassens læseb. IV, 1: Holberg: av „Ped. Paars“ I, 1, Epistel XXIX, Den stundesløse, — Av D. F. Knudsen: Norsk lit. f. gymn.: Bjørnson: Olav Haraldsson, Norges konge (10, 11 & 12 sang av Arnlj. Gelline), I skoledagene, Naar blir det morgen; Alex. Bugge: Vikingene.

Av Hofgaards lit.hist. s. 41—97 & s. 136—51; repet. boken til og med s. 90.

Diktert korte utsigter over „Troper & figurer“ og over „Digtartene“.

Stiler: 1) Gode samfærdselsmidlers betydning for et land. 2) Hvad har gjort nordmændene til et sjøfarende folk? 3) Hvilke krav stiller du til en hyggelig bolig? 4) Olav d. hel., hans livsverk og dets betydning (paa skolen). 5) Hvorfor er arbeide av saa stor betydning for mennesket? 6) Hvilke ledagens betydning. 7) Utsigt over Frankriges indre & ydre politik, og over dets kulturliv i Ludvig XIV's tid. 8) Hvad forstaaes ved et menneskes pligter, og hvorfor er det saa viktig at de blir samvittighetsfuldt varetat? 9) Hvilke krav bør man i vore dager stille til en god avis? 10) Oplysningstidens mænd og ideer; det oplyste enevælde (paa skolen), 11) Nyttens av at lære fremmede sprog. 12) Europas naturlige fortrin fremfor de øvrige verdensdeler. 13) Hvad er det som binder os til fædrelandet, og hvilke pligter har vi mot det? (paa skolen). 14) Ulemper ved vort lands spredte bebyggelse (eksamen).

Oldnorsk: Læst ut Nygaards lærebok for begyndere, med de mellem stykkene anbragte bøningsmønstre.

Landsmaal (Waage): Av Knudsens landsmaalsutvalg læst av Aasen: Storm og stilla, Tolugt mod, Sumarkvelden. Av Vinje: Av „Ferdaminne“, Du døyr for ditt liv, Vaar nista, Gamle mor. Av Garborg: Or „Knudaheibrev“, I heiane, Or „Haugtussa“, Gud signe Noregs land. Av „Norske folkeviser“ (utg. av Lammers) læst Draunkvæde, Rolandskvadet, Heming-visen. Prøver av bygdemaal læst i Garborg og Mortensons „Lesebok for høgre skular“. Av „Ferdaminne“, „Kolbotnbrev“ og „Haugtussa“ er store avsnit læst høit av læreren. Seips grammatik og L. Eskelands „Rettskrivningslæra“ repetert. S. Eskelands „Reglar og rettledningar i norsk maalbruk“ gjennomgaat. Skriftlige arbeider hveranden uke.

3 g.r. & s. (Waage): Riksmaal: Et utvalg av Bjørnsons og Ibsens verker gjennomgaat. Et artiumspensum repetert: Holberg: Erasmus Montanus. Øhlenschläger: Guldhornene. Wergeland: Kongens ankomst, Drømmesyn, Hardanger, Hilsen til England, Et skrækelig jevndøgn, Endelig slaar ogsaa min klokke, Carl Johan, Kapellaniet forvandles til en vakker rød sky, Jeg blir fædrelandsforræder, Jeg dør. Welhaven: Av Norges Dæmring, Glaukos, Sisypfos, Goliath, Nehemias, Republikanerne, Tale for Norges seilere. Av Jørgen Moe: Besøk i et bondebryllup. Av Asbjørnsen: Graverens fortællinger. Av Bjørnson: En fallit, I skoledagene, Naar blir det rigtig morgen, Ja, vi elsker. Av Ibsen: De unges forbund, Akershus, En broder i nød, Troens grund, Mindets magt, Brændte skibe.

Landsmaal: Av „Lesebok for høgre skular“ ved Garborg og Mortenson læst stykker av Aasen, Vinje, Blix, Reitan, Garborg, Sivle. Et litet skrift om Edv. Grieg av Erik Eggen læst høit av læreren. Av Knudsens landsmaalsutvalg repetert et artiumspensum: Av Aasen: Storm og stilla, Tolugt mod, Sumarkvelden. Av Vinje: Or „Ferdaminne“, Du døyr for ditt liv, Vaar nista, Gamle mor. Av Blix: Salme

til Olavsdagen, Modersmaal, Nordland. Av Janson: Or „Fraa dansketidi“, Fjukande skyer, Millom rosor. Av Garborg: Or „Knudaheibrev“, I heiane. Or „Haugtussa“, Gud signe Norigs land. Av Tvedt: Knut Eik. Av Sivle: Berre ein hund, Vaar. Folkeviser (i utg. av Lammers): Draumkvæde, Rolandskvadet. Repetition av Seips grammatik og Eskelands Rettskrivningslæra. Skriftlige arbeider hver 14. dag. Nygaard: Om sproget i Norge læst og repetert. Hofgaards litteraturhistorie repetert. Om litteraturatene læst og repetert efter „Tillæg“ i Broch og Seips litteraturhistorie.

Oldnorsk. I 3 g.r.: Repetition av begynderboken. Av utvalget læst og repetert: Balders død, Lokes straf, Hamarsheimt, Haavamaal. I 3 g.s.: Repetition av begynderboken. Nygaards Udvalg I læst og repetert.

Stiler: 1. De vigtigste betingelser for at et ungt menneske kan komme frem i verden. 2. Middelhavet og dets historiske betydning. 3. Hvilken betydning har i vore dager kulturlandenes kolonier, — for folkene selv og for de indfødte? 4. Frankrikes magtstilling og dets indflydelse i Europa paa Ludvig XIV's tid (paa skolen). 5. Pressen i vor tid; dens betydning og ansvar. 6 I hvilken utstrækning og paa hvilken maate vandt græsk sprog og kultur utbredelse i den gamle verden? (Tentamen). 7. Europas naturlige fortrin fremfor de andre verdensdeler. 8. Kvindens stilling i samfundet før og nu. (Tentamen). 9. Olav den helliges betydning for det norske folk. 10. Hvad er det som binder os til fædrelandet, og hvilke pligter har vi mot det? 11. Ulemper ved vort lands spredte bebyggelse. 12. Hvorledes kan i vore dager et litet folk gjøre sig gjældende blandt nationerne? 13. Romerstaten og kristendommen (exam. art.). 14. Havets betydning for Norge (exam. art.).

Tysk

1 g. (Rektor): Læst statar. av Gundersens „Tysk for gymnas.“: Wall.s Auftreten, Wall. in seiner Erniedr., Wall.s Wiedererheb. &c., W. nach der Schl. bei Lützen, Wall.s Tod, Ring des Polykrates, Kraniche des Ibykus, Bürgschaft, Erbkönig, Die Sonne bringt es an d. Tag, Graf v. Habsburg, D. Sängers, Des Sängers Fluch, Grenadiere, Grab in Bussento, Pilgr. v. St. Just, Nächtl. Heerschau, Mignon, Lützows wilde Jagd. Repetert Wall.-stykkerne. Cursor. i 2. utg.: S. 233—34, $\frac{1}{2}$ s. 242, s. 191—215.

Repetert syntaksen og av formlæren til pronom. i Løkes lille gram. v. Johanssen.

Et skriftl. arbeide hver uke, avveksl. stil og gjenfortæl. (skiftevis hjemme eller paa skolen).

2 g. (Bødtker): Gundersens læsebok for gymnasiet, statarisk: Briefe Scharnhorsts, Briefe der Königin Louise, Friederich d. Grosze, Wallensteins Lager, Preussens Unglück, Rückzug d. Franzosen, Ein Brief Körners, Zwei Briefe v. Eleonore Prohaska, Blüchers Briefe 1, 2, 3, 9, 12, Deutschland nach den Befreiungskriegen, Wilhelm I bis zum dänischen Kriege, Das Lied von der Glocke. Stiler efter Brynhildsen og gjengivelser.

3 g. (Iversen): Statarisk: Aufruf des Königs Fr. W. III, Deutschland nach den Befreiungskriegen, Wilh. I bis zum dänischen Kriege. „Harzreise“ til s. 45, Biographische Notizen.

Kursorisk: Frankreichs Kriegserklärung, Thronrede Wilh.s I, Die Schlacht bei Wörth, Begegnung Kaiser Napoleons mit Bismarck, Aufrichtung des neuen deutsch. Kaiserreiches, Aus der Thronrede Kaiser Wilh.s I 1871, Der Tod Keiser Wilh.s I, Aufruf Wilh.s I 1866, Die Glocke. „Harzreise“ s. 45 og utover, Charakteristik Schillers, Schillers Tod.

Grammatik: Hele læreboken læst og repetert. Trøan: „Tyske ord og uttryk“ læst ut,

Skriftlig: 1 gjenfortælling om uken, av og til en stil.

Engelsk

1 g. (Jahr): Efter Brekkes utv. for 1ste gymnasium: Drake's Voyage, The Revenge, Mr. Pickwick's Trial, The Murder of Ritzio, Charles Gordon, David Copperfield, Monmouth, The Cruise of the Stormy Petrel, Christmas at Sea, The Indian Meeting, The Red Thread of Honour, The Private of the Buffs. Repetition.

Skriftlig hver uke. Stadig extemporal av ulæste stykker.

2 g. s. (Waage): Av Brekke og Westerns utvalg for det spr.-hisl. gymnasium er det „skriftlige“ pensum læst og repetert. Som mundtlig eksamenspensum er læst: Samuel Johnson, Burke's Speech etc. Western: English Institutions læst og repetert. Til læsning hjemme og ex tempore paa skolen er benyttet en serie smaaskrifter, (Children's Encyclopædia; desuten Harradan: „Ships that pass in the Night“, og Charles Kingsley: „Westward Ho!“

Knaps engelske grammatik repetert.

I regelen et skriftlig arbeide hver uke: Resumé av det læste, gjenfortælling, stil og oversættelse.

2 g.r. (Iversen): Statarisk og ex tempore: „The Tragedy of the Korosko“; Kingsley: „Westward Ho!“ til s. 140.

3 g.s. (Holmesland): Læst og repetert det i reglementet fast-atte utvalg av Anderssens: A short History of English Literature, av The Merchant of Venice (Collins utg.), og av Anderssen og Trøans Engelsk litteratur i utvalg. Av sidstnævnte bok er læst som valgfrit stof: Chesterfield: Johnson's Letter med indledning; Johnson's Sayings; Byron: Indledning. Childe Harold's Farewell, On the Eve of Battle, The Ocean; Thackeray: Vanity Fair. Dernæst er hele anden klasses pensum repetert.

Hoveddeler av grammatikken repetert.

Westerns English Institutions likesaa.

Av romanen „John Chilcote“ læst 100 s. som hjemme-læsning.

Et skriftlig arbeide hver uke.

3 g.r. (Jahr): 1 time hver uke efter Brekkes utvalg for realgymnasiet, ca. 60 sider. Senere i skoleaaret ca. 60 sider av Conan Doyle: „Sherlock Holmes“.

Fransk

1 g. (Rønnow): Bødtker og Høst: Læsebok for begynnere: Læst ut Jean Valjean. Tilsvarende grammatik bak i boken læst og repetert. De norske retroversionsstykker skrevet som stil. Dialogene brukt som skriveøvelse paa tavlen.

2 g. (Jahr): Bødtker og Høsts begynderbok s. 62—104. Samme forf.s læsebok: Les douze mois, L'homme juste, La dernière classe, Le Petit Chose, La cure de misère, L'odeur des bois, Le grand Michu.

I en særtime med den sproglige linje er læst: Jeanne d'Arc, Les deux moines. Quatre vingt-treize. Ekstemporal for begge linjer: Histoire d'un Conscrit de 1813. Repetert grammatikkens formlære. En del skr. øvelser til indøvning av formlæren.

3 g.s. (Waage): Av „Franske læsestykker for gymnasiet“ ved Bødtker og Høst repetert eksamenspensum: s. 1—s. 143. Læst kursorisk: L'Invasion, Jeanne d'Arc. Av Knudsen og Wallems franske læsebok II læst kursorisk: Gringoire, Scènes de la Révolution française, Napoléon I. I slutningen av skoleaaret kursorisk læsning av spredt stof, ca. 40 sider. Knudsens grammatik repetert. Omtrent halvdelen av Félix Franckes „Phrases de tous les jours“ repetert.

3 g.r. (Holmesland): Det samlede artiumspensum repetert; likesaa grammatikken. Extempore: Un Conscrit de 1813. Ofte skriftlige øvelser til indøvelse av retskrivning og grammatik.

Historie

1 g. (Bødtker): Ræders lærebok i oldtidens historie, læst og repetert. Særlig vegt er lagt paa kulturhistorien.

2 g. (Rektor): Læst O. A. Johnsens lærebøker for gymnas. til s. 46 i D. nyeste tids historie. Repet. til Ludv. XIV. Læst og repet. Johnsen & Pedersens Norges hist. f. gymnas. til s. 159.

I spr.-histor. særtimer: Hist. læsn. f. gymn.: Av nr. 1 Venezia i middelald., nr. 5, av nr. 12 Magna Charta, Decl. of Rights, nr. 3, 7, 6, samt „Norge i 1814. Utdr. av kildene“ I—II.

3 g.r. & s. (Ofte dal): Johnsens verdenshistorie og Pedersen og Johnsens Norges historie fra 1815 ut. Derefter repetition av det hele artiumspensum.

I det spr.-historiske gymnasiiums særtimer (1 time ukentlig) er fortsat en i forrige aar i 2 g. paabegyndt oversigt over det 19de aarhundrede; kultur, hvorav et resumé er diktet. Repetert de i forrige klasse læste hefter av „Historisk læsning for gymnasiet“.

Geografi

2 g. (Holstad): Haffner og Werenskiolds fysiske geografi for gymnasiet læst og repetert.

3 g. (Suleng): Haffners økonomiske geografi læst og repetert. Haffners fysiske og Steens matematiske geografi repetert.

Naturfag

1 g. (Suleng): Johannesen og Nicolaysens kemi læst og repetert, ledsaget av de tilhørende eksperimenter. Knudsen og Falcks: Det menneskelige legeme, for gymnasiet, læst og repetert.

2. g.r. Fysik (Nymoen): Isaachsens lærebok i fysik I og II læst fra begyndelsen til „Elektrolyse“ (II pg. 56). Repetert hele bind I. Opgaver hjemme og paa skolen efter Holt & Schøyens fysikopgaver. Hver 14de dag er to sam-

menhængende timer anvendt til besvarelse av følgende teoretiske opgaver: 1) Atwoods faldmaskin. Faldlovene. 2) Svingende bevægelse, specielt pendelbevægelsen. 3) Newtons love for bevægelse. 4) Centralbevægelse. 5) Støt. 6) Luftpumper. 7) Bestemmelse av faste legemers specifikke vegt. 8) Enkel svingende bevægelse. 9) Strenges svingninger. 10) Væskers utvidelse ved opvarming. 11) Smeltning og frysning. 12) Om vanddamp i luften og maaling av dennes fugtighet. 13) Varmens utbredelse ved ledning. 14) Varmebilder. 15) Fordampningsvarme.

3 g. (Holstad): Emily Arnesens zoologi læst og repetert; derefter repetert Thekla Resvolds botanik.

3 g.r. (Holt): Læst Isaachsens lærebok II, repetert det hele pensum. Regnet dels hjemme, dels paa skolen omtrent alle opgaverne i Holt og Schøyens opgavesamling. Hertil ukentlige teoretiske opgaver i sidste halvjaar paa skolen.

Matematik.

1 g. (Suleng): Ole Johannesens aritmetik for gymnasiet læst og repetert til rækker.

Alfsens geometri for gymnasiet læst og repetert. Trigonometri efter Ole Johannesens lærebok: Det retvinklede triangel og regulære polygoner.

Skriftlige hjemmearbeider og øvelser paa skolen hver uke.

2 g.r. (Nymoen): Realgymnasiets særpensum i aritmetik er gjennomgaat, og aritmetikken i sin hethet repetert.

Ole Johannesens trigonometri og Guldbergs stereometri ved Eliassen er læst og repetert. Alfsens geometri er repetert. Av Guldbergs analytiske geometri er læst fra begynnelsen til „Ellipsen“ (s. 35). Opgaver hjemme hver uke. Paa skolen er to sammenhængende timer hver 14de dag anvendt til besvarelse av opgaver, tildels av teoretisk art.

2 g.s. (Holt): Repetert Johannesens aritmetik og algebra, samt repetert Alfsens geometri. Læst og repetert Jo-

hannesens lærebok i trigonometri, alt med den indskrænkning som gjælder for den sproglig-historiske linje. Talrike opgaver, dels hjemme, dels paa skolen.

3 g.r. (Holt): Guldbergs anal. geometri fra keglesnit. Holsts aritmetiske rækker. Det hele artiumspensum repetert. Talrike opgaver dels hjemme, dels paa skolen.

3 g.s. (Holstad): Læst og repetert det stereometriske kursus efter Guldbergs lærebok. Repetert den øvrige del av det matematiske pensum. Skriftlige hjemmearbeider én gang om uken.

Tegning

2 g.r. (Nymoen): A. Petersens opgaver i projektiøns-tegning er gjennomgaaet fra begyndelsen til „Skjæring mellem geometriske legemer og planer“ (s. 30).

3 g.r. (Holt): Efter A. Petersens opgavesamling tegnet de fleste artiums-opgaver paa skolen, trukket op hjemme.

Gymnastik (Kapt. Gunvaldsen)

1 g. Bentzens tabeller XV—XVIII,

1 og 3 g. Bentzens tabeller XVII—XXII, samt enkelte øvelser av tab. XXIII—XXV; delvis rep. av artiums-pensumet. Idrætsøvelser.

Skytning: Forb. skyteøvelser, samt 30 skud med 4 gr. ammunition, 1 g. paa 100 m, 2 og 3 g. paa 200 m. avstand.

Sammendrag

av skoleskytningen i skoleaaret 1912—13

Klasse	Antal grutter	Avstand m.	Liggende med støtte		Liggende frihaand		Knæ- staaende		Staaende	
			Antal skud	Points- sum	Antal skud	Points- sum	Antal skud	Points- sum	Antal skud	Points- sum
3 g. ...	9	200	45	157	45	105	90	157	45	76
2 „ ...	10	200	50	168	50	82	100	198	50	102
3 „ ...	11	100	55	331	55	297	110	386	55	204

Sang (Organist Olsen)

1.—3. gymn.: Gutter og piker hver anden time, 2- & 3-stemmige sanger. Musikteori og tonetræfning. Forelæst musikhistorie, navnlig efter Lammers: „Store musikere“.

VII. Idrætsdager

1911—12

A. Guttene

- 18.—19. aug.: I. *Gymnasiet & IV mid.-klasse*: Marsj, skytning, sprang, fotball, svømning.
27. juni: Do.: Marsj, sprang, spydkastning.
28. „ Do.: Marsj, skytning, svømning.
29. „ Do.: Marsj, fotball, spydkastning, svømning.
14. juni: II. *I—III mid.-klasse*: Marsj, fotball, langball, sprang, spydkast.
17. „ } Do.: Marsj, fotball, sprang, løp, svømning.
- 24.—25. „ }
- NB. To dager (1 for I & 1 for II) maatte øvelsene indstilles, da det blev uveir.

B. Pikene

18. aug.: I. *Gymnasiet og IV mid.-kl.*: Utmarsj til Haaveskog, badning og livredning. Tilbake med dampskib.
19. „ Do.: Marsj, bestigning av Uglebuknuten, lek.
18. mai: Do.: Med banen til Blakstad, ball- og krocketpill, marsj hjem.
27. juni: Do.: Marsj, idrætsøvelser (avbrutt ved regn).
29. „ Do.: Marsj, besøk i en bomuldsfabrik, samaritanøvelser i fri luft (ledet av fru dr. Jæger-Jensen).

14. juni: II: I—III mid.-kl.: Marsj til Haaveskog, I—II lek, III samaritan-øvelser (fru dr. Jæger-Jensen).
Tilbake med dampskib.
17. „ Do.: Marsj, ballspill og anden lek.
18. „ Do.: Med banen til Braastad, lek, samaritan-øvelser.
Marsj hjem.
24. „ I—II: Bestigning av Uglebuknuten. III. Marsj, besøk i en bomuldsfabrik.
25. „ Do.: Marsj, ballspill, stenkastning mot oppgit maal.
- NB. To dager blev idrætsøvelsene indstillet paa grund av uveir.
- NB. Av 110 piker var 106 svømmedygtige.

1912—13

A. Guttene

17. aug.: *Gymnasiet og IV mid.-kl.*: Idrætsøvelser: Høide-, længde- og trestegssprang, 100 m. løp, kasteøvelser.
Marken saa vaat at fotball ikke kunde øves.
19. „ Do.: Marsjøvelse: Skolen, Strømmen, Kolbjørns-
vik, Sandviken, Trommestad, Hisø kirke,
Strømmen, Arendal (5 timer).
19. sept.: *Hele skolen*: Gymn. og IV mid.-kl.: Skytning,
15 skud paa skytterlagsbane. 1 time fotball.
I—III mid.-kl.: Fotball, sprang, kast og lek,
100 m. løp paa idrætspladsen.
20. „ *Hele skolen*: Marsjøvelse: Skolen, Bjorbæk kirke,
Vrængen, Strømmen, Arendal (5 timer).
21. „ *Hele skolen*: Gymn. og IV mid.-kl.: Skytning, 15
skud paa skytterlagsbane.
I—III mid.-kl.: Øvelse som $1\frac{1}{2}$ 12.
23. jan.: *Gymn. og IV mid.-kl.*: Marsjøvelse paa ski,
dels paa landevei, dels i terrænget (5 à 6 t.).
24. „ I—III mid.-kl.: Marsjøvelse paa ski paa lan-
devei og i terrænget — litt øvelse i bakke-
og hoprend (5 à 6 t.).

25. juni: *I—III mid.-kl.*: Marsjøvelse: Skolen, dampskib til Skilsø, Sophienlund, Vardeaasen, Ferrevig-øren, hvor svømmeøvelser. Tilbake-marsj.

F. Gunvaldsen.

B Pikene

17. aug.: *1.—3. g.*: Jernbanetur til Blakstad, lek, marsj.
 — *IV m.-kl.*: Sprang og lek paa idrætspladsen.
 — *II—III „* Jernbanetur til Braastad, lek, marsj.
 — *I „* Utmarsj til Stølen, lek.
 19. aug.: *1—3 g.*: Utmarsj til Haaveskog paa Tromø.
 — *IV m.-kl.*: Jernbanetur til Braastad, samaritan-øvelser (ledet av fru dr. Jæger-Jensen), marsj hjem.
 — *I—III m.-kl.*: Sprang og lek paa idrætspladsen.
 20. aug.: *Hele skolen*: Utmarsj paa Hisø (6 timer).
 23. janr.: *1.—3. g. og IV m.-kl.*: Skirend paa Blakstad, marsjøvelser paa ski, dels paa landevei, dels i skog og mark.
 24 — *I—III m.-kl.*: Marsjøvelse paa ski til Bjørnebu gaard, litt øvelse i bakke- og hoprend.
 25. juni: *II—III m.-kl.*: Utmarsj til Haaveskog (6^{1/2} t.).
 — *I —* : Øvelser paa idrætspladsen.

Susanne Irgens.

VIII. Liste

over de i skoleaaret 1912—13 brukte lærebøker

A. I middelskolen

Religion

- I—III. Bruns og Platous bibelhistorie, Sverdrups forklaring.
 IV. Bangs kirkehistorie.

Norsk

- I. Pauss og Corneliussens læsebok I.
Hofgaards: „Norsk skolegrammatik“.
- II. Pauss og Corneliussens læsebok II
- III. } Pauss og Lassens — III } samme
IV. } } grammatik.

Tysk

- I. Knudsen og Kristiansen: Lærebok i tysk for begyndere.
Løkke: Tysk grammatik ved Johanssen.
- II. B. Gundersen: Tyske læsestykker for middelskolen I.
For 2den middelklasse.
Løkke: Tysk gram. v. Johanssen.
Western: Øvelser i tysk for 2den middelklasse.
- III. Gundersen: Tyske læsestykker II.
Løkke: Tysk gram. v. Johanssen.
Kristiansen: Nye tyske stiløvelser.
- IV. Gundersen: Tyske læsestykker III.
Løkke: Tysk gram. v. Johanssen.
Kristiansen: Nye tyske stiløvelser.
Bjørset: Tysk vokabular.

Engelsk

- II. Brekkes lærebok for begyndere.
- III—IV. Brekke: Ny engelsk læsebok for middelskolen.
Herrestad: Engelsk grammatik.

Historie

- I—IV. Ræder: Historisk lærebok for middelskolen.

Geografi

- I—IV. Haffner: Geografi for middelskolen.

Naturkundskap

- I—II. Sørensen: Lærebok i botanik for middelskolen.
Sørensen: Lærebok i zoologi for middelskolen.
- III. Sørensen: Botanik for middelskolen.
Sørensen: Zoologi for middelskolen.
Andresen: Lærebok i fysik.
- IV. Andresen: Lærebok i fysik.
Knudsen og Falck: Det menneskelige legeme I.

Matematik

- I. Nicolaisens regnebok, 2.—3. hefte.
Eliassens konstruktionsøvelser 1—2.
Klingenberg: Regnskapsførsel 1. h.
- II—III. Ole Johannesen: Regnebok, 3. h.
Klingenberg: Regnskapsførsel, 2 h.
Ole Johannesen: Lærebok i aritmetik og algebra.
Bonnevie og Eliassen: Plangeometri f. middelsk.
- IV. Ole Johannesen: Praktisk regnebok, 3. og 4. h.
Ole Johannesen: Lærebok i aritmetik og algebra.
Magnus Alfsen: Plangeometri for middelskolen.
Klingenberg: Regnskapsførsel, 2. h.

Skrivning

- I—IV. Damms skrivebøker.

Tegning

- I—II. Harald Petersens tegneapparat, 2. og 3. gruppe, og forskjellige andre fortegninger.
- III—IV. Det for middelskolen normerte sæt klodser og bruksgjenstande.

Sang

- J. D. Behrens: Sanglære for folkeskolen, II & III trin.
Hagene: Sange. Landstads salmebok, og „Nokre salmar“ med melodier.

B. Gymnasiet

Religion

- 1—2 g. Klaveness: Bibellære.
G. Jensen: Kristenlære.

Norsk

- 1 g. Pauss og Lassens læsebok IV 1—2.
D. F. Knudsen: Norsk lit. for gymnasiet I, 1. Riksmaal. I, 2. Landsmaal.
Hofgaard: Litteraturhistorie.
Seip: Norsk grammatik.
L. Eskeland: Norsk rettskrivningslæra.
- 2 g. Pauss og Lassens læsebok IV, 1—2.
D. F. Knudsen: Norsk lit. I, 1—2.
Garborg og Mortenson: Lesebok for høgre skular.
Nygaard: „Sproget i Norge“ og begynderbok i oldnorsk.
Hofgaard: Litteraturhistorie.
- 3 g. Pauss og Lassens læsebok IV, 1—2.
D. F. Knudsen: Norsk lit. I, 1—2.
Garborg & Mortenson: Lesebok.
Norske folkeviser ved Lammers I—II.
Nygaard: Begynderbok i oldnorsk.
Nygaard: Utvalg av den norrøne literatur I.
Nygaard: „Sproget i Norge“.
Hofgaard: Litteraturhistorie.

Fransk

- 1 g. Trampe Bødtker og Høst: Lærebok for begyndere.
Knudsens grammatik.
- 2—3 g. Trampe Bødtker og Høst: Franske læsestykker for gymnasiet. Knudsens grammatik.

Engelsk

- 1 g. Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere for 1. klasse. Knaps grammatik.

- 2 g. Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere for det sproglig-historiske gymnasiums 2. og 3. klasse. Knaps grammatik.
Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere for realgymn.
Anderssen og Trøan: Utvalg av engelske klassikere for gymn.
Western: English Institutions.
- 3 g. Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere for det sproglig-historiske gymnasiums 2. og 3. klasse, og: Utvalg for realgymn.
Shakespeare: The Merchant of Venice ved Collin.
Anderssen og Eitrens utvalg. Knaps grammatik.
Western: English Institutions.
Otto Anderssen: A Short History of English Litterature.

Tysk

- 1--3 g. Gundersen: Tysk for gymnasiene.
Løkkes grammatik.
Trøan: Tyske ord og uttryk for gymnasiet.

Historie

- 1 g. Ræder: Lærebok i oldtidens historie.
O. A. Johnsen: Lærebok i middelalderens historie.
- 1--3 g. O. A. Johnsen: Lærebok i verdenshistorie for gymnasiet. I--III.
Johnsen og Pedersen: Norges historie for gymn.
Utvalg av „Historisk læsning for gymnasiet“.
Taranger: Norsk samfundslære.

Geografi

- 2 g. Haffner og Werenskiold: Norges geogr. for gymn.
3 g.r. Alexander: Matematisk geografi for gymnasiet.

Naturkundskap

- 1 g. Johannesen og Nicolaysen: Lærebok i kemi.
Knudsen og Falck: Det menneskelige legeme II.
- 2 g. Thekla Resvold: Botanik.
- 3 g. Emily Arnesen: Lærebok i zoologi for gymnasiet.
- 2 og 3 g.r.: Isaachsen: Fysik. Holt og Schøyens opgaver.

Matematik

- 1 g. Ole Johannesen: Aritmetik og algebra for gymnasiet.
Magnus Alfsen: Plangeometri for gymnasiet.
Petersens logaritmetabel.
- 2 g.r. De samme bøger. Derhos: Guldbergs stereometri og anlyt. geometri.
- 2 g.s. Ole Johannesen: Aritmetik.
Ole Johannesen: Trigonometri.
- 3 g.r. Som 2. g.r., samt dr. Holst: Høiere rækker.
- 3 g.s. Som 2. g.s., samt Guldbergs stereometri og Petersens opgavesamling.

Tegning

- 2–3 g.r. A. Petersen: Projektionstegning.

Sang

O. Koppang: Samling av firstemmige sanger for blandedt kor. Blix: Nokre salmar. Thv. Lammers: Norske folkemelodier.

IX. Avgangsprøver

A. Middelskoleeksamen

1911

Av 48 anmeldte elever bestod følgende 46 prøven:

Olaf Ambjørnsen (Tf.), Georg Andersen (÷ tysk), Sigurd Bakke (Tf.), Thor Bryn (M.tf.), Edwin Maurits Brøndal (M.tf.), Maur. Joh. Buschmann (M.tf.), Carsten Christensen (Tf.), Peter Sverre Christensen (Tf.), Victor M. Davidsen (M.tf.), Kristian Egeberg (Tf.), Einar Jacobsen (Ng.tf.), Anders M. Jensen (M.tf.), Paul Arthur Jensen (Tf.), Fredrik Wilhelm Juell (M.tf.), Rolf Jæger-Jensen (M.tf.), John F. Kløcker (Tf.), Erling B. Larsen (Tf.), Sverre B. Mortensen (Tf.), Leif Olsen (Tf.), Thomas A. Pedersen (M.tf.), Carl Aug. Smith (Tf.), Lauritz Waldemar Smith (M.tf.), Sverre Stockinger (Tf.), Salve A. Trondsen (M.tf.), Jonas Fridtjof Voss (M.tf.), Jonas W. Wilhelmsen (Tf.), Anne Aanonsen (M.tf.), Lilly Aasen (Tf.), Elfrida Andersen (Tf.), Inger Berger (M.tf.), Astrid Christensen (Tf.), Ingrid Christiansen (M.tf.), Randi Claussen (Ng.tf.), Dagny Eriksen (M.tf.), Ellen Fløystad (M.tf.), Inga Doris Gerner (Tf.), Dagmar Gjeruldsen (Tf.), Ragnhild Holm (M.tf.), Alfhild Holmesland (M.tf.), Adèle B. Johansen (M.tf.), Helene Lund (M.tf.), Peruva J. Petersen (M.tf.), Johanne Amalie Schrøder (M.tf.), Ingertha D. Kl. Sviggum (S.tf.), Olga Karol. Sørensen (÷ tysk).

En elev strøk i tysk skriftl., en anden maa underkaste sig fornyet prøve i norsk mundtlig.

Tillægsprøve i tysk bedstod Karen Jakobine Hansen (Ng.tf.).

1912

Samtlige 38 anmeldte elever bestod prøven, nemlig: Nils Aanonsen (M.tf.), Andreas Antonisen (Tf.), Odin Augdahl (Tf.), Jakob Manfred Eide (Tf.), Kristen Gjeruldsen (M.tf.), Harald Arthur Hegland (M.tf.), Peter Johannes E.

Jacobsen (M.tf.), Morten Andreas Kirkedam Larsen (M.tf.), Georg Andersen Myhren (Tf.), Ragnar Sigurd Nilsson (Tf.), Bjarne Nævestad (Tf.), Oscar Osuldsen (Tf.), Sigurd Johan Pedersen (Tf.), Sverre Rosseland (M.tf.), Halvor Thorbjørnsen (÷ tysk), Erling Johan Torstensen (÷ tysk), Jens Ugland (Tf.), Finn Duschesne Vauvert (Ng.tf.), Erna Andersen (Tf.), Anna Bjørnløw (Tf.), Anna Matina Bø (M.tf.), Sigrid Løken Haadem (÷ tysk), Julie Augusta Høyer (M.tf.), Alfhild Wilhelmine Jacobsen (Tf.), Esther M. Jacobsen (Tf.), Sara Mary Jensen (÷ tysk), Ally Johnsen (M.tf.), Margit Johnsen (Tf.), Helvig Kløcker (Tf.), Martha Oftedahl (M.tf.), Marie E. Olsen (÷ tysk), Dorothea Kallevig Schrøder (M.tf.), Solveig Tangevold (M.tf.), Olga Thorbjørnsen (M.tf.), Anna Margrethe Huld-Ugland (Tf.), Helene Duschesne Vauvert (M.tf.), Hjørdis Wagle (÷ tysk).

Tillægsprøve i tysk bestod Halvor Asbjørnsen Moland (Tf.) og Olga Sørensen (Tf. og Ng.tf.).

1913

Av 49 anmeldte elever bestod følgende 45 prøven: Johannes Ambjørnsen (Tf.), Knut Trygvar Andersen (M.tf.), Leif Junker Andersen (M.tf.), Johan Ansgar Apesland (Tf.), Halfdan Blom Bakke (÷ engel-k), Olaf Christian Boe (M.tf.), Alf Olsen Brøndal (M.tf.), Rolf Berg Christensen (M.tf.), Morten Dedekam Harboe (Tf.), Halfdan Ingemann (M.tf.), Eivind Jensen (Ng.tf.), Paul Gerhardt Johnsen (Tf.), Torolf Juell (M.tf.), Trygve Junker (Tf.), Trygve Jørgensen (Tf.), Salve Kallevig (Tf.), Gustav Klem (Tf.), Tjøstolf Andrée Knudsen (M.tf.), John Olaus Løvfold (Tf.), Peter Gustav Mathiesen (Tf.), Harald Maurstad (Tf.), Lars Olaf Nielsen (Tf.), Carl Pedersen (Tf.), Meidel Gregert Reiersen (Tf.), Alf Schrøder (Tf.), Birger Selmer-Olsen (÷ tysk), Oskar Severin Olsen Solberg (M.tf.), Ulrich Stang (Tf.), Birger Thorsen (Ng.tf.), Kaare Ødegaard (M.tf.), Lilly Bergljot Axelsen (Tf.), Asta

Christoffersen (Tf.), Helga Espeland (M.tf.), Aasta Fløystad (Tf.), Ingrid Løken Haadem (← tysk), Thora Hauge (Tf.), Cecilie Josephine Jacobsen (Tf.), Karen Kristine Jensen (Tf.), Hjørdis Dorthea Knudsen (M.tf.), Borghild Elfrida Paulsen (M.tf.), Randi Raaum (Tf.), Ruth Singdahlsen (Tf.), Mary Harriet Smith (Tf.), Gunhild Theresie Tveit (Tf.), Aasta Ødegaard (Tf.), Alma Emilie Ølnæs (Ng.tf.).

To elever strøk i matematik, en i tysk, en i tre skriftlige fag og en i et mundtlig fag.

Tillægsprøve i tysk bestod Sara Mary Jensen (M.tf.).

Censorer ved skriftlig middelskole-eksamen, 6te kreds

(A = Arendal, G = Grimstad, K = Kragerø, R = Risør, T = Tvedestrand)

1911

1912

1913

	1911	1912	1913
Norsk.....	Overl. Schjølberg (K) „ Bødtker (A) Suppl.: Overl. Landgraff (G)	Overl. Bødtker (A) Kand. Thesen (T) Suppl.: Adj. Oftedal (A)	Adj. Kolle (A) Overl. Landgraff (G) Suppl.: Kand. Thesen (T)
Tysk.....	Adj. Christiansen (R) Overl. Holmesland (A) Suppl.: Adj. Waage (A)	Adj. Waage (A) Overl. Schjølberg (K) Suppl.: Kand. Killengreen (R)	Adj. Oftedal (A) „ Aasebye (R) Suppl.: Overl. Holmesland (A)
Engelsk.....	Overl. Hovind (T) Adj. Jahr (A) Suppl.: Adj. Kleven (G)	Adj. Kleven (G) Overl. Hovind (T) Suppl.: Adj. Iversen (A)	Adj. Iversen (A) „ Bruun (K) Suppl.: Frk. Scharffenberg (A)
Matematik...	Adj. Olden (A) Overl. Warloe (R) Suppl.: Overl. Holt (A)	Overl. Suleng (A) Adj. Ellingsen (K) Suppl.: Adj. Augdahl (A)	Adj. Holstad (A) „ Augdahl (A) Suppl.: Overl. Warloe (R)
Tegning.....	Adj. Augdahl (A) Lærer Ruud (K) Suppl.: Adj. Wilhelmsen (T)	Adj. Augdahl (A) Lærer Sæverud (R) Adj. Bye (T)	
Skrivning....	Overl. Landgraff (G) Kand. Thesen (T) Suppl.: Augdahl (A)	Overl. Landgraff (G) Adj. Jahr (A) Suppl.: Lærer Sæverud (R)	

Examen artium

A. Reallinjen

Elever	Norsk skr.	Tysk skr.	Matem. skr.	Fysikkr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1911*)														
1. Blakstad, Einar	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.
2. Hammer, Eivind	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.
3. Styff, Eivind	M.tf.	S.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	S.tf.
4. Svendsen, Finn B.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.
5. Ødegaard, Leif	M.tf.	S.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.
6. Økland, Fridtjof	M.tf.	S.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Fritat	S.tf.
1912														
1. Bakke, Sigvald N.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.
2. Harboe, Eduard B. G.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.
3. Oftedal, Ivar W.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
1913**)														
1. Roe, Christian T.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.
2. Hagen, Erling I.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
3. Nome, Wilhelm	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
4. Smith, Osear Fr.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
5. Svenningsen, Josef M.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.

*) 1 privatist strøk i matematik.

**) 1 elev strøk i matematik, 1 elev i matematik og fysik.

Examen artium

B. Den spr.-historiske linje

1913]

Avgangsprøve

55

Elever		Norsk skr.	Tysk skr.	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geograf	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1911*)	1. Jacobsen, J. Mathias	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.
	2. Huldt-Ugland, Albert G..	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.
	Priv. Larsen, Alf W.....	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Privat	Ng.tf.
1912	1. Baade, Liv S.....	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.		Tf.
	2. Bjerløw, Ellen M.....	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.		Tf.
	3. Endresen, Fridtjof	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
	4. Hansen, A. Hagny	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.		M.tf.
	5. Holmesland, Simon.....	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.
	6. Kolle, E. Margaretha....	Tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.		M.tf.
1913**)	1. Fuglestvedt, Arne.....	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.
	2. Johnsen, Dagny.....	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.		M.tf.
	3. Klem, Arne.....	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.

*) I privatist strok i norsk, matematik og engelsk ved den skr. prøve.

**) I privatist strok i alle sk. fag.

Censorer fra Kr.sand ved mundtlig ex.artium

1911		1912		1913	
Fransk:	Rektor Bassøe	Tysk:	Adj. Kraft	Norsk:	Adj. Kraft
Geografi:	Overl. Oftedal	Engelsk:	Overl. Stang	Historie:	Rektor Bassøe
Naturfag:	„ Berg	Matematik (real.)	} : „ Berg	Geografi (3 g.):	[Overl. Holt
Gymnastik:	Kapt. Harlem	Naturfag (spr.)		Arendal]	

Censorer herfra ved mundtl. ex.artium i Kr.sand

1911		1912		1913	
Tysk:	Overl. Bødtker	Engelsk:	Adj. Jahr	Norsk:	Adj. Jahr
Engelsk:	Adj. Jahr	Fransk:	„ Rønnow	Fransk:	„ Waage
Geografi:	„ Olden	Matematik:	Overl. Suleng	Naturfag 1 g.:	Overl. Suleng.
Matematik:	Overl. Holt	Naturfag 1 g.:	„ Holt		
Fysik:	Adj. Olden				
Biologi:	Overl. Holt				

X. Skolens bibliotek og samlinger

A. Lærerbibliotekets tilvekst

1910--1911

- Ivar Alnæs*: Norsk uttale-ordbok. Kr.a 1910.
- S. Juell Tønnesen*: Retskrivnings-ordbok over det norske riksmaal. Kr.a 1910.
- K. Bernh. Iversen*: Attforteljingar og diktatar. Kr.a 1909.
- Chr. Broch* og *M. Seip*: Norsk litteraturhistorie for gymnasiet. Kr.a 1910. (G.)
- O. F. Olden*: Atlas over norske missioner. Kr.a 1910. (G.)
- Kristiania Journalistklub: For alle. 1910.
- Bjørnson*: Arnljot Gelline. Kr.a 1910.
- Johan Storm*: Større fransk syntax. Kr.a 1911.
- Anders Hæreid*: Forteljingar til skulebruk. Kr.a 1906.
- Valdemar Vedel*: Vandring gjennom byen etc. (Historisk læsning for gymnasiet nr. 3). Kr.a 1911.
- K. E. Georges*: Ausführliches lateinisch-deutsches Handwörterbuch I—II. Leipzig 1869.
- Chr. B. Flagstad*: Sprog-pædagogikens psykologi. Kbh. og Kr.a 1911.
- P. Voss*: Deutsches Lesebuch II. Kr.a 1911. (G.)
- Krok & Almqvist*: Svensk flora II. Stockholm 1898.
- Bjørlykke*: Geologi. Kr.a 1910.
- Ellen Jørgensen*: Valdemar Atterdag, udvalg av kilder. Kbh. 1911.
- Taranger*: Norsk samfundslære I. Kr.a 1910. (G.)
- I. Reisdal*: Skoleatlas, 2. utg. Kr.a 1910. (G.)
- O. Johannesen*: Lærebok i aritmetik og algebra for gymnasiet. 4. utg. Kr.a 1911. 3 ekspl. (G.)
- J. Mørland*: Om Bjørnsons Arnljot Gelline. Kr.a og Kbh. 1910.
- Encyclopädie der mathem. Wissenschaften (fortsat). Leipzig 1910—11.

Norske gaardsnavne. B. 17. Tromsø amt. Kr.a 1911.

Aarboek, statistisk, for kongeriket Norge. 30de aarg.

Archiv for matematik og naturvidenskab. XXXI 1—2.

Kr.a 1910

Arkiv för nordisk filologi. XXVII.

Foreningen til norske fortidsminde-merkens bevaring. Aarsberetning for 1910. Kr.a 1911.

Forhandlinger i videnskabselskapet i Kr.a 1910. Kr.a 1911.

Jahrbuch des norw. meteorol. Instituts für 1910.

Lovtidende, 1910—11, 1—2, samt overenskomster. Kr.a 1911.

Nyt Magazin for naturvidenskaberne. Bd. 49, 1. Kr.a 1911.

Nature. A weekly journal of science. Vol. 83—86. London 1910—11.

Nedbør-iagttagelser i Norge. XVI.

Den høiere Skole. Kr.a 1910—11.

Skrifter, utgivne av videnskabselskapet i Kr.a 1910, I—II. Kr.a 1911.

Die neueren Sprachen, XVIII, 9—10 og XIX, 1—5. Marburg 1910—11.

— Festschrift Wilhelm Viëtor zum 25 Dezember 1910. Marburg 1910.

Tidsskrift, historisk. Utg. av den norske hist. forening. 5te række, I. 1—2. Kr.a 1911.

Meddelelser fra det norske riksarkiv. III. 1. Kr.a 1911.

• Nordmandsforbundet 1910—1911.

1911—1912

Alnæs, J.: Norsk læsebok for middelskolen. I—IV. Kr.a 1912. 3 ekspl. (G.)

Otto Andersen og *Eitrem*: Tillæg til udvalg av engelske klassikere. Kr.a 1911. (G.)

Vilh. Andersen: Dansk litteratur, forskning og undervisning. Kbh. 1912.

- Arstal* og *Skattum*: Geografi for middelskolen. 3die utg.
Kr.a 1910. (G.)
- J. Beloch*: Griechische Geschichte. III, 1—2. Strassb. 1904.
- K. Bjørset*: Riksmaalets fornorskning. Kr.a 1911.
— Lette tyske fortællinger. Kr.a 1911. (G.)
- A. Blytt*: Haandbok i Norges flora, ved *O. Dahl*. Kr.a 1906.
- Bretteville-Jensen* og *Sv. Svensen*: Bibelhistorie, 3die
utg. 1911. (G.)
- Kr. Erslev*: Det 16de aarhundrede. Kbh. 1910.
- Eskeland* og *Liestøl*: Lærebok i gamalnorsk. Kr.a 1910. (G.)
- Fauna*, Danmarks, utg. av Naturhistorisk forening, 1—10.
Kbh. 1907—1911.
- K. Fosse*: Kortfattet norsk litteraturhistorie. Kr.a 1910. (G.)
— Norske læsestykker for 4de middelklasse. 2det
opl. Kr.a 1911. (G.)
- F. Franke*: Phrases de tous les jours. 9. éd. Leipz. 1906.
— Ergänzungsheft zu Phrases de tous les jours.
6. Aufl. Leipz. 1902.
- Fridericia*: Det 17de og 18de aarhundrede. Kbh. 1910—11.
- G. Gran*: B. Bjørnson høvdingen. Kr.a 1910.
- B. Gundersen*: Tyske læsestykker II. Kr.a 1910. (G.)
- Isaksen* og *Wallem*: Norges universitet. Kr.a og Kbh. 1911.
- W. James*: Sjælelære ved *Einar Aas*. Stavanger 1911.
- K. B. Iversen*: Attforteljingar og diktatar. Kr.a 1909.
- Kjennerud* og *Løvold*: Sløidlære for skole og hjem. I—II.
9 ekspl. (G.)
- J. Ligthart*: Om oppfostran. Stockh. 1910.
- Mc. Carthy*: A History of Our Own Times. I—VII.
Leipz. 1879—97.
- Nes*: Tysk stilistik. Kr.a 1912. (G.)
- R Tønder Nissen*: Verdenshistorie. 16de opl. ved Schjøth.
Kr.a 1911. (G.)
- J. Payot*: Cours de Morale. Paris 1909.

- Siegw. Petersen*: Fortællinger av fædrelandets historie. 3die utg. Kr.a.
- Norges historie, ved *Karl Aubert*. Kr.a 1911. (G.)
- J. Raabe*: Verdenshistorie for middelskolen. I—II. 2det opl. Kr.a 1911. (G.)
- Norges historie for middelskolen. 3die utg. Kr.a 1910. (G.)
- Fr. Sarcey*: Le Sièg de Paris. Bielefeld & Leipz. 1909.
- Fr. v. Schéele*: Folkuppfostran och yrkesskolor. Stockholm 1911.
- C. Schulz*: Grundtræk av elektroteknikken. Kr.a 1909.
- Dietrich Schäfer*: Deutsche Geschichte. I—II. Jena 1910.
- O. J. Skattum*: Sydpol-forskning. Kr.a 1912.
- Snorre Sturlason*: Kongesogor ved *S, Schjøtt*. Kr.a 1900.
- Anton Stuxberg*: Sveriges och Norges fiskar. Gøteb. 1895.
- Sundby og Baruel*: Dansk-norsk-fransk haand-ordbog I—II. Kbh. 1883—84.
- H. L. Sørensen*: Norsk flora. 7de utg. ved *Jørgensen*. Kr.a 1911. (G.)
- Trøan*: Engelske ord som ikke maa forveksles. Kr.a 1907. (G.)
- Det kongelige Fredriks universitet 1811—1911. Festskrift I—II. Kr.a 1911.
- J. Vellesen*: 500 emner til retskrivning og stil. Bergen 1909.
- P. Voss*: Deutsches Lesebuch I, ved *Midsem*. Kr.a 1911. (G.)
- Eug. Warming*: Den almindelige botanik. Kbh. 1900.
- Otto Wendt*: Enzyklopädie des englischen Unterrichts. Hannover og Berlin 1912.
- (*N. Wergeland*): En sandfærdig beretning om Danmarks politiske forhold imot kongeriket Norge. Kr.a 1817.
- Aug. Western*: English Institutions. Kr.a 1911. 2 eksp. (G.)
- Ny engelsk grammatik. Kr.a 1909. (G.)
- Sophus Bugge*: Der Runenstein von Rök. Stockh. 1910.
- „Lys over land“: Verdenshistorien. I—II. Kr.a 1907—1909.
- Lande og folk. I—II. Kr.a 1909—1911.

K. Glahn: Lov om høiere (danske) almenskoler m. m. Kbh. 1907.

— De til lov om høiere almenskoler hørende retsregler II. Kbh. 1908.

Encyclopädie der mathematischen Wissenschaften. B. VI. 2 Heft. 4. B. V. 1. Heft. 5.

Archiv for matematik og naturvidenskab. XXXI. 3—XXXII. 2. Foreningen til norske fortidsmindesmerkers bevaring. Aarsberetning for 1911. Kr.a 1912.

Nyt magasin for naturvidenskaberne. B. 49. 2—B. 50. 1.

Nature. A weekly journal of science. 1911—1912.

Den høiere skole. 1911—12. Kr.a.

Die neueren Sprachen. XIX. 6—XX. 3. Marburg 1911—1912.

Historisk tidsskrift. Utg. av den norske historiske forening. 3die levering 1911. 1—2 lev. 1912.

Lovtidende 1911—1912.

Acta mathematica. 1911.

Norges officielle statistik. V. 162 og 163. Kr.a 1912.

Jahrbuch des meteorologischen Instituts. 1911.

Nedbør-iagttagelser i Norge. 1911.

Bulletin météorologique 1911, publ. par les instituts météorologiques de Norv., de Danem. et de Suède.

Nordmandsforbundet. 1911—1912.

Norske gaardnavne. IX. Lister og Mandals amt. Kr.a 1912.

1912—1913.

Alexander: Lærebok i plangeometri for gymnasiet. Kr.a 1913. (G.)

Aschehous lommeatlas over Norge, ved *K. Gleditsch*. Kr.a 1911.

B. W. Bacon: The Making of the New Testament (Home University Library).

Otto Berg: Opgaver i matematik for middelskolen. Kr.a 1912. (G.)

- Bjørlykke*: Liten lærebok i mineralogi og geologi. 2det opl. Kr.a 1912. (G.)
- Blom, Chr.*: Shakespeare's Hamlet, oversat av. Kr.a 1912.
- Brahde*: The Conversation Reader. 3 ed. 1912. (G.)
- Georg Bruun*: The Historical Reader. I—II. (Text & Notes). Kbh. og Kr.a 1913. (G.)
- R. Collet*: Norges pattedyr. Kr.a 1911—1912.
- Bendix Ebbel*: Vort fædreland. Kr.a 1912.
- J. A. Eberhard*: Synonymisches Handwörterbuch der deutschen Sprache. 17. Aufl. v. *Otto Lyon*. Leipzig 1910.
- Eliassen*: Algebraisk kursus for gymnasiet. I. Kr.a 1912. (G.)
- Lars Eskeland*: Stykker til diktat og attforteljing. Kr.a 1912. 2 ekspl.
- Pontus Fahlbeck*: Svensk och nordisk utrikespolitik. Stockh. 1912.
- Fauna, Danmarks, 11 I, 12, 13, 14. Kbh. 1912—1913.
- Haffner*: Geografi for middelskolen. Kr.a 1912. (G.)
- Haffner* og *Wærenskiold*: Norges fysiske og økonomiske geografi. Kr.a 1912. (G.)
- Havig, Holmsen* og *Strøm*: Fysik for middelskolen. Kr.a 1912. (G.)
- Hermanstorff* og *Wallem*: Lærebok i fransk for gymnasierne. I—II. Kr.a 1913.
- O. Holtedahl*: Kristianiatrakten. Kr.a 1912.
- D. Hoppe*: Mathematik u. Astronomie im klassischen Altertum. Heidelberg 1911.
- Horn*: Geografi for middelskolen. 9de utg. Kr.a 1912. (G.)
- Hvorledes skal jeg undervise? (*Aagesen* o. fl.). Kbh. 1912.
- Hoffding*: Jean Jacques Rousseau. Paris 1912.
- L. O. Jensen*: Glossar til Brekkes engelske læsebok. Kr.a 1912. (G.)
- W. Jensen*: Aus Lübecks alten Tagen. Stockh. 1907.
- Thv. Lammers*: Store musikere. Kr.a 1912.

- Liestøl og Moe*: Norske folkeviser fra middelald. Kr.a 1912.
— Norske folkeviser fraa millomald. —
- Jonas Lie*: Gaa paa, ved *D. A. Seip*. Kr.a og Kbh. 1912. (G.)
- Karl Meyer*: Illustreret vareleksikon. Kbh. og Kr.a 1907.
- Magnus Olsen*: Stedsnavnestudier. Kr.a 1912.
- V. Olsvig*: Holbergs unge dage. Kr.a og Kbh. 1912.
- Ottosen og Ræder*: Barnenes verdenshistorie. Kr.a og Kbh. 1912. (G.)
- Reusch*: Geografi for middelskolen. 3die utg. Kr.a 1912. (G.)
- Ræder*: L'arbitrage international chez les Hellenes. Kr. 1912.
- Kr. Sandfeld Jensen*: Sprogvidenskaben. Kbh. 1913.
- Schetelig*: Vestlandske graver fra jernalderen. Bergen 1912.
- O. Schulstad*: Hjælpebok i norsk stil. Kr.a 1913.
- Stielers Hand-Atlas*. 9te Ausgabe. 1912.
- Tiseliuss*: Deutsche Umgangssprache. Stockh. 1911.
- A. Törngren*: Från våra dagars Ryssland och Finland. Stockh. 1912.
- P. Voss*: Deutsches Lesebuch II, v. *Midsem*. Kr.a 1911. (G.)
- K. Zilliacus*: Revolution och kontrarevolution i Ryssland och Finland. Stockh. 1912.
- O. A. Øverland*: De norske bygdemagasiner. Kr.a 1913. (G.)
- Encyclopädie der mathematischen Wissenschaften. B. VI.
1 B. Heft. 3. B. VI. 2 B. Heft. 5.
- Archiv* for matematik og naturvidenskap. XXXII 3—XXXIII 2.
- Nyt magasin for naturvidenskaberne B. 50, 2—4.
- Foreningen til norske fortidsmindesmerkens bevaring. Aarsberetning for 1912.
- Nature*. A weekly journal for science, 1913—1913.
- Den høiere skole 1912—1913.
- Die neueren Sprachen. XX 4—XXI 1.
- Historisk tidsskrift. Utg. av den norske historiske forening.
3—4 levering 1912, 1—2 levering 1913.
- Lovtidende* 1912—1913.

Nordmandsforbundet 1912—1913.

Maal og minne 1913, 1—2 hefte.

Statistisk aarbok for kongeriket Norge. 1912.

B. *Karter og bilder*

Refsdal: Skolekart over Norden.

Parmann: Skolekart over Palæstina og Bibelens Land.

Fiskerier i Lofoten.

Tunnel paa Bergensbanen.

Utsigt fra Balholmen.

2 *stereoskoper* med følg. bilder:

Norge: Stabur.

Ægypten: Ramses II's tempel.

Luxor-templet.

Syrien: Jupiter-tempel.

Jerusalem.

Grækenland: Epidauros-teatret.

Theseum.

Zeus-templet i Olympia.

Laokoon (Rom).

View of Athens.

Italien: Triumfbue.

Caracallas bad.

Dantes monument.

Katedralen i Milano.

Sixtinske kapel.

Biblioteket i Vatikanet.

Frankrike: Amfiteatret i Nîmes.

Katedralen i Tours.

Marie Antoinettes værelse.

London: Parlamentsbygningen.

Tyskland: „Old People's Home“ Lübeck.

Nord-Amerika: Seal-rocks, San Francisco.

Skyskraper.

Katedral i Mexico.

Guatemala: Tempel.

Mantschuriet: Drage i Mukden.

C. *Til de naturhistoriske samlinger*:

Anatomisk model av kroppen.

Vegter til Atwoods faldmaske.

Fresnels speil.

Diffraksjonsgritter med stativ.

Polarisationsapparat.

Turmalin-tang.

Galvanometer.

8 tørrelementer.

Voltmeter.

XI. Skolepenger. Beneficiær

a. *Skolepengene* har for skoleaarene 1910—1913 været:

For middelskolen I—IV: 100 kroner aarlig

„ gymnasiets 1—3 kl: 160 „ „

For søsken gives saadan moderation at nr. 2 erlægges $\frac{3}{4}$ og nr. 3 $\frac{1}{2}$ av det fulde beløb; nr. 4 gaar frit. For gratister sker moderation, ifølge Departementets skrivelse av $\frac{4}{6}$ 89, saaledes at

1. Det fulde beløb av enkelt friplads trækkes fra det for alle søsken efter sedvanlig moderationsberegning utkommende beløb.
2. Har flere søsken friplads, trækkes den høieste plads's fulde beløb plus den laveres modererte fra det for alle søsken efter den sedvanlige moderationsberegning utkommende.

Efter lov av 27de juli 1896 § 58 skal skolepengene betales *forskudsvís* for hvert kvartal, uten nogen avkortning om disciplen optages i eller utgaar av skolen i løpet av samme. Om indkrævningen av skolepenger ved Arendals off. skole har Overstyret i skrivelse av $\frac{6}{6}$ 99 git følgende bestemmelse: „*Ved den 15de i hvert kvartals sidste maaned indleverer kassereren fortegnelse over de endnu ikke betalte skolepenger til rektor, der da efter reglm. for de høiere almenskoler, 1ste avdeling § 39, er forpligtet til at negte eleven adgang til skolens undervisning.*“

Siden 1905 har skolepengene med Kirkedepartementets samtykke været opkrævet med $\frac{1}{10}$ maanedlig fra september til juni.

				Samlet belop
1910—12	nød 30 elever	$\frac{1}{1}$ eller $\frac{1}{2}$ friplads	.....kr.	2,680
1911—12	„ 35	—	..... „	2,790
1912—13	„ 36	—	..... „	2,930

Av „*Legat for unge studerende fra Arendals by*“ var 1910—13 portioner paa kr. 120 pr. halvaar tildelt følgende elever i gymnasiet: Fr. Økland, El. Bjørløw, Fr. Voss, Mort. K. Larsen.

Av det lokale legat „*Opdragelsesanstalten*“ (P. Thommassens og hustru Lovise f. Gross's legat) hadde 1910—13 26 elever aarsportioner paa kr. 140.

De ophørte tildels i aarets løp, ved fylgte 16de aar.

XII. Skoletid. Fridager. Tentamener. Besøk av inspektører o. a. m.

Ca. 21. nov.—5. febr. var skoletiden kl. 9—2.15.

I de første aar blev der — foruten 17. mai — git 10 fridager, i det tredie 9. I oktober blev hvert aar 2 av disse fridager slaat sammen med en søndag til en „høstferie“.

Skriftlig tentamen i IV mid. i dec. & mars, i 3 g.kl. i dee. & febr. 2 g.kl. spr. hadde tentamen i matematik i dec. 1912 & febr. 1913.

Høsten 1910 blev skolen besøkt av d'hr. rektorer *Horn* og *Brekke* som medl. av Undervisningsraadet, — høsten 1911 av hr. rektor *Brekke*, — i jan. 1913 av hr. prof. *M. Hægstad* som medlem av Undervisningsraadet.

29. jan. 1912 besaa elevene i III—IV midd. og gymnasiet en „Tuberkulose-utstilling“ paa Raadhuset, med foredrag av hr. dr. *Heitmann* (Kr.a).

9. og 11. dec. 1910 opførte en del gymnasiaster Hostrups „Den tredie“ paa Arendals teater.

Vaaren 1913 holdt frk. Sinda Nielsen (Grimstad) et kursus i plastikk og dans for elever i gymnastiklokalet.

Under jul har gjerne pikene i I—III mid. hatt gymnastikopvisning, lek og dans i gymnastiksalen (der blev nytt frugt

og kaker), og IV m.s elever en fest med scenisk præstation, oplæsning, sang, lek og dans i gymnastiklokalet (der bevertedes med kaffe, kaker og frugt).

XIII. Indberetning fra skolelægen for 1910—13

Om de sanitære forhold paa skolen i disse 3 skoleaar kan meddeles følgende:

Skoleforsømmelsenes aarsaker er med ganske faa undtagelser sygdommer, og deres antal for hvert av de 3 aar vil sees av følgende tabel:

Skoleaar	Elevtal	Forfald (Meldesedler)	Sykedager	Sykedager pr. elev
1910—11	ca. 276	1091	2406	ca. 9.00
1911—12	ca. 280	1239	3329	11.86
1912—13	ea. 310	1050	2587	8.35

De epidemiske barnesygdommer var aarsaken til den større skoleforsømmelse i skoleaaret 1911—12. Utover vaaren 1912 hersket der i byen og omegnen en utbredt epidemi av rubeola („røde hunder“), hvorav der paa skolen anmeldtes 56 tilfælde. Desuten anmeldtes i dette skoleaar 11 tilfælde av mæslinger, og 3 tilfælde av skarlagensfeber. I de to andre skoleaar derimot forekom der kun faa tilfælde av disse sygdommer.

Av hygieniske forbedringer i de forløpne skoleaar kan nævnes: Den længe paaklagede mangel paa avklædningsrum ved gymnastiksalen er nu avhjulpet, idet et saadant er indredet. Rummet er dog mindre heldig beliggende, maa kunstig belyses og opvarmes med gas; men noget bedre kunde ikke skaffes uten ved en tilbygning til skolen.

For at opnaa en hensigtsmæssig fugtig rengjøring av gulvene, er der anskaffet 2 saakaldte „perolinsprøiter“ nr. 3, der ogsaa anvendes naar desinfektion eller rensning av luften i lokalene anses nødvendig.

Av hygieniske forbedringer bør der efter min mening, yderligere arbeides for en nyindredning av privetbygningen for guttene, der ikke er ganske tidsmessig. Ovnene i skolen har delvis været underkastet utbedring; men det vilde vistnok være ønskelig, baade i sanitær og økonomisk henseende, om der blev anskaffet mere moderne ovner.

Med hensyn til tuberkulose-arbeidet saa er der blit avholdt foredrag for skolens elever av Nationalforeningens utsending Dr. Nils Heitmann, med demonstration av foreningens tuberkulose-museum. Det har været min hensigt senere at avholde lignende foredrag paa skolen.

Skolelægens arbeide er forøvrig utført som før, i overensstemmelse med gjældende instruks.

Arendal, januar 1914.

Edv. Irgens.

XIV. Raad til hjemmene

1. La barna gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynner tidlig, og de trenger mindst 9 til 10 timers søvn.
2. Sørg for at de spiser godt om morgenen, og at de faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gjøres før middagen.
3. La dem efter middagen opholde sig i fri luft, og tillat dem ikke at læse sine lekser før $1\frac{1}{2}$ time efter maaltidet.
4. La dem spise til aftens mindst én time før de gaar tilsengs.

5. Gi dem en bestemt arbeidstid, og paase at denne benyttes ordentlig.
6. Sørg for at læsningen foregaar under god belysning, og i ordentlig utluftet værelse.
7. *Tillat ikke tobaksrøkning i hjemmet.* Utenfor hjemmet er det forbudt at røke.
8. Hold barna til lek og fornuftig idræt utenfor skoletiden.
Arendals off. skole, jan. 1914.

A. L. Coll

Rettelse

S. 31 utgaar linjene om sang i gymnasiet.

XV. Utdrag av skolens regnskap

B. Indtægt:

1/7 1910—30/6 1911.	1/7 1911—30/6 1912	1/7 1912—30/6 1913
1. Beholdning fra for. termin .. kr. 5,027.34	kr. 5,480.79	kr. 8,885.99
2. Skolepenger brutto .. " 29,877.00	" 30,340.00	" 33,342.00
3. Bidr. av kommunen til lærerløn " 0.00	" 0.00	" 0.00
4. Andre inntægter .. " 1,024.35	" 1,038.43	" 1,575.50
5. Statstilskud .. " 37,920.00	" 39,030.00	" 37,271.00
Sum: kr. 73,848.69	kr. 75,889.22	kr. 81,074.46

B. Utgift:

1. Lønninger .. kr. 62,693.51	kr. 61,744.20	kr. 65,302.30
2. Fripladser .. " 2,695.00	" 2,770.00	" 2,980.00
3. Moderation .. " 2,317.50	" 2,023.00	" 2,188.00
4. Stipendier .. " 0.00	" 0.00	" 480.00*)
5. Diverse utgifter .. " 661.89	" 466.06	" 513.59
6. Beholdning .. " 5,480.79	" 8,885.96	" 9,610.57
Sum: kr. 73,848.69	kr. 75,889.22	kr. 81,074.46

*) Denne post, som hittil ikke har været opført, vil herefter bli medtatt efter paalæg fra Overstyret.

Ann Kommunens bidrag (til bygningen, bibliotek, samlinger, inventar, vaktmester, renhold, belysning og opvarmning) beløp sig i 1912—13 til kr. 6,364.36.

Skolebygningen